

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

- ★ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 1

II Säädökset, joita ei tarvitse julkaista

Neuvosto

2003/882/EY:

- ★ Neuvoston päätös, tehty 27 päivänä marraskuuta 2003, jäsenvaltioiden, jotka ovat vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolia, valtuuttamisesta allekirjoittamaan Euroopan yhteisön puolesta mainittua yleissopimusta muuttava pöytäkirja 30

Pöytäkirja Vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun yleissopimuksen muuttamisesta 32

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 2201/2003,

annettu 27 päivänä marraskuuta 2003

tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskeissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 61 artiklan c kohdan ja 67 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan yhteisö on asettanut tavoitteekseen luoda vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tätä varten yhteisö toteuttaa muun muassa siviilioikeudellisia asioita koskevan oikeudellisen yhteistyön alalla toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta.

(2) Eurooppa-neuvosto piti Tampereen kokouksessaan oikeuden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta oikeudellisen yhteistyön kulmakivenä ja määrittäi tapaamisoikeuden ensisijaiseksi asiaksi.

(3) 29 päivänä toukokuuta 2000 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1347/2000 ⁽⁴⁾ säädetään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja yhteisten lasten huoltoa koskeissa asioissa, kun tuomiot on annettu avioliitto-oikeuden alaan kuuluvien menettelyjen yhteydessä. Kyseisen asetuksen sisältö vastasi pääosin 28 päivänä toukokuuta 1998 samasta aiheesta tehtyä yleissopimusta ⁽⁵⁾.

(4) Ranska esitti 3 päivänä heinäkuuta 2000 aloitteen neuvoston asetuksen antamiseksi lasten tapaamisoikeutta koskevien tuomioiden vastavuoroisesta täytäntöönpanosta ⁽⁶⁾.

(5) Kaikkien lasten tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi tämä asetus kattaa kaikki vanhempainvastuuta koskevat tuomiot, mukaan luettuina lastensuojelutoimenpiteet, riippumatta niiden yhteydestä avioliitto-oikeuden alaan kuuluviin menettelyihin.

(6) Vanhempainvastuuta koskevien sääntöjen soveltaminen tulee usein esiin avioliitto-oikeuden alaan kuuluvien menettelyjen yhteydessä, minkä vuoksi on tarkoituksenmukaisempaa, että on yksi ainoa säädös avioeroa ja vanhempainvastuuta koskevia asioita varten.

(7) Tätä asetusta sovelletaan siviilioikeudellisissa asioissa riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa asiaa käsitellään.

(8) Avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevien tuomioiden osalta tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan aviosuhteen purkamiseen eikä siinä pitäisi käsitellä kysymyksiä esimerkiksi avioeron syistä, avioliiton varallisuusoikeudellisista vaikutuksista tai muista mahdollisista liitännäistoimenpiteistä.

(9) Lapsen omaisuuden osalta tätä asetusta olisi sovellettava vain toimenpiteisiin lapsen suojelemiseksi eli i) henkilön tai elimen nimeämiseen hoitamaan lapsen omaisuutta, edustamaan lasta ja avustamaan häntä sekä siihen liittyviin tehtäviin ja ii) lapsen omaisuuden hallinnoimiseen, säilyttämiseen ja luovuttamiseen liittyviin toimenpiteisiin. Tässä yhteydessä asetuksen pitäisi esimerkiksi soveltaa tapaukseen, jossa vanhempien välillä on riita lapsen omaisuuden hallinnoimisesta. Lapsen omaisuuteen liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät koske lapsen suojelua, olisi edelleen säänneltävä tuomioistuinten toimivallasta ja

⁽¹⁾ EYVL C 203 E, 27.8.2002, s. 155.

⁽²⁾ Lausunto annettu 20. syyskuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EYVL C 61, 14.3.2003, s. 76.

⁽⁴⁾ EYVL L 160, 30.6.2000, s. 19.

⁽⁵⁾ Asetuksen (EY) N:o 1347/2000 antamisen yhteydessä neuvosto pani merkille Alegria Borraksen laatiman yleissopimusta koskevan selitysmuistion (EYVL C 221, 16.7.1998, s. 27).

⁽⁶⁾ EYVL C 234, 15.8.2000, s. 7.

tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 22 päivänä joulukuuta 2000 annetulla asetuksella (EY) N:o 44/2001 ⁽¹⁾.

- (10) Tätä asetusta ei ole tarkoitettu sovellettavaksi asioihin, jotka liittyvät sosiaaliturvaan, julkisoikeudellisiin toimenpiteisiin koulutus- ja terveysasioissa tai turvapaikkaoikeutta ja maahanmuuttoa koskeviin päätöksiin. Sitä ei myöskään sovelleta vanhemmuuden vahvistamiseen, sillä se ei liity vanhempainvastuun määräämiseen eikä muihin henkilöiden oikeudelliseen asemaan liittyviin kysymyksiin. Sitä ei myöskään sovelleta lasten tekemien rikosten johdosta toteutettuihin toimenpiteisiin.
- (11) Elatusapua koskevat asiat eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, koska niitä säännellään jo asetuksella (EY) N:o 44/2001. Tämän asetuksen nojalla toimivaltaisilla tuomioistuimilla on yleensä toimivalta ratkaista elatusapua koskevia asioita asetuksen (EY) N:o 44/2001 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- (12) Tässä asetuksessa vahvistetut toimivaltasäännökset vanhempainvastuuta koskevissa asioissa on muotoiltu lapsen edun perusteella ja ottaen erityisesti huomioon läheisyyden periaate. Niinpä toimivallan pitäisi ensisijaisesti olla tuomioistuimilla siinä jäsenvaltiossa, jossa lapsen asuinpaikka on, paitsi tietyissä olosuhteissa lapsen asuinpaikan muuttuessa tai lapsen huoltajien sovittua toisin.
- (13) Lapsen edun mukaisesti tässä asetuksessa sallitaan, että toimivaltainen tuomioistuin voi poikkeuksellisesti ja tietyin edellytyksin siirtää asian toisen jäsenvaltion tuomioistuimeen, jos tällä on paremmat edellytykset asian käsitelyyn. Tällöin tuomioistuimen, johon asia on siirretty, ei pitäisi kuitenkaan voida siirtää asiaa edelleen kolmannen tuomioistuimen käsiteltäväksi.
- (14) Tämä asetus ei saisi vaikuttaa diplomaattisia erioikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden soveltamiseen. Jos tämän asetuksen mukaisesti toimivaltainen tuomioistuin ei voi käyttää toimivaltaansa kansainväliseen oikeuteen perustuvan diplomaattisen erioikeuden vuoksi, toimivalta olisi määritettävä sellaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa asianomainen henkilö ei nauti erioikeuksia.
- (15) Asiakirjojen tiedoksiantoon menettelyissä, jotka on pantu vireille tämän asetuksen nojalla, olisi sovellettava oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa

29 päivänä toukokuuta 2000 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1348/2000 ⁽²⁾.

- (16) Tämä asetus ei saisi estää jäsenvaltion tuomioistuimia kiireellisissä tapauksissa toteuttamasta siinä valtiossa olevia henkilöitä tai olevaa omaisuutta koskevia väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimenpiteitä.
- (17) Lapsen luvaton poisviemistä tai palauttamatta jättämisestä koskevissa tapauksissa lapsi olisi palautettava viipymättä, ja tähän tarkoitukseen olisi edelleen sovellettava 25 päivänä lokakuuta 1980 tehtyä Haagin yleissopimusta sellaisena kuin sitä täydentävät tämän asetuksen ja erityisesti 11 artiklan säännökset. Sen jäsenvaltion tuomioistuinten, johon lapsi on luvattomasti viety tai josta hänet on luvattomasti jätetty palauttamatta, olisi tietyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa voitava vastustaa hänen palauttamistaan. Tällainen tuomio olisi kuitenkin voitava korvata myöhemmin sen jäsenvaltion tuomioistuimen tuomiolla, jossa lapsen asuinpaikka oli ennen luvaton poisviemistä tai palauttamatta jättämistä. Jos kyseisessä tuomioissa edellytetään lapsen palauttamista, lapsi olisi palautettava vaatimatta minkään erityisen menettelyn noudattamista tuomion tunnustamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi jäsenvaltiossa, jossa lapsi on.
- (18) Jos tuomioistuin on tehnyt vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen 13 artiklan nojalla päätöksen olla palauttamatta lasta, sen olisi ilmoitettava asiasta sen jäsenvaltion toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai keskusviranomaiselle, jossa lapsen asuinpaikka oli ennen luvaton poisviemistä tai palauttamatta jättämistä. Viimeksi mainitun tuomioistuimen, jos asia ei ole vielä sen käsiteltävänä, tai keskusviranomaisen olisi ilmoitettava asiasta osapuolille. Tämä velvoite ei saisi estää keskusviranomaisista ilmoittamasta asiasta myös asianomaisille viranomaisille kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (19) Lapsen kuulemisella on tärkeä merkitys tämän asetuksen soveltamisessa ilman että sillä pyritäisiin muuttamaan asiassa sovellettavia kansallisia menettelyjä.
- (20) Lasta voidaan kuulla jossakin toisessa jäsenvaltiossa jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28 päivänä toukokuuta 2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1206/2001 ⁽³⁾ säädettyjen menettelyjen mukaisesti.
- (21) Jäsenvaltioiden tuomioistuinten antamien tuomioiden tunnustamisen ja täytäntöönpanon olisi perustuttava

⁽¹⁾ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 1496/2002 (EYVL L 225, 22.8.2002, s. 13).

⁽²⁾ EYVL L 160, 30.6.2000, s. 37.

⁽³⁾ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 1.

- keskinäisen luottamuksen periaatteeseen, ja tunnustamatta jättämisen perusteet olisi rajoitettava ainoastaan välttämättömpiin.
- (22) Viralliset asiakirjat ja jossakin jäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoiset osapuolten väliset sopimukset olisi katsottava tuomioiksi tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä sovellettaessa.
- (23) Tampereen Eurooppa-neuvosto katsoi päätelmissään (34 kohta), että perheoikeudellisissa asioissa annetut tuomiot olisi "tunnustettava sellaisinaan kaikkialla unionissa ilman välivaiheen käsittelyä tai ilman perusteita kieltäytyä täytäntöönpanosta". Tästä syystä lapsen tapaamisoikeutta koskevat tai palauttamista koskevat tuomiot, joista tuomion antanut jäsenvaltio on antanut todistuksen tämän asetuksen säännösten mukaisesti, olisi tunnustettava ja ne ovat täytäntöönpanokelpoisia kaikissa muissa jäsenvaltioissa edellyttämättä minkään muun menettelyn noudattamista. Kyseisten tuomioiden täytäntöönpanoa koskevia yksityiskohtaisia järjestelyjä säännellään edelleen kansallisella lainsäädännöllä.
- (24) Tuomion täytäntöönpanon helpottamiseksi myönnettyyn todistukseen ei pitäisi saada hakea muutosta. Todistukseen pitäisi voida hakea oikaisua ainoastaan asiavirheen perusteella eli jos tuomion sisältö on esitetty todistuksessa virheellisesti.
- (25) Keskusviranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä sekä yleisellä tasolla että yksittäistapauksissa, ja siinä olisi pyrittävä myös edistämään vanhempainvastuuta koskevien riita-asioiden ratkaisemista sovintoteitse. Tätä varten keskusviranomaisten olisi osallistuttava siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta 28 päivänä toukokuuta 2001 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2001/470/EY ⁽¹⁾ perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston toimintaan.
- (26) Komission olisi julkaistava ja päivitettävä jäsenvaltioiden toimittamat tuomioistuimia ja muutoksenhakumenettelyjä koskevat luettelot.
- (27) Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽²⁾ mukaisesti.
- (28) Tällä asetuksella korvataan asetus (EY) N:o 1347/2000, joka siis kumotaan.
- (29) Tämän asetuksen moitteettoman toiminnan varmistamiseksi komission olisi tarkasteltava tämän asetuksen soveltamista ja ehdotettava tarvittaessa siihen muutoksia.
- (30) Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen antamiseen ja soveltamiseen.
- (31) Tanskan asemaa koskevan, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus siten sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (32) Tämän asetuksen tavoitteita ei voida riittäväällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.
- (33) Tässä asetuksessa tunnustetaan perusoikeudet ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan periaatteita. Siinä pyritään varmistamaan varsinkin Euroopan unionin perusoikeuskirjan 24 artiklassa tunnustettujen lapsen perusoikeuksien kunnioittaminen,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan, riippumatta siitä millaisessa tuomioistuimessa asiaa käsitellään, siviilioikeudellisissa asioissa, jotka liittyvät:

- a) avioeroon, asumuseroon tai avioliiton pätemättömäksi julistamiseen;
- b) vanhempainvastuun myöntämiseen, käyttämiseen, siirtämiseen, rajoittamiseen tai lopettamiseen.

⁽¹⁾ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

⁽²⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. Edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin asioihin kuuluvat erityisesti:

- a) oikeus lapsen huoltoon ja tapaamisoikeus;
 - b) holhous, edunvalvonta tai vastaavat järjestelyt;
 - c) sellaisen henkilön tai elimen nimeäminen ja tehtävät, joka on vastuussa lapsen henkilöstä tai omaisuudesta tai lapsen edustamisesta tai avustamisesta;
 - d) lapsen sijoittaminen sijaisperheeseen tai hoitolaitokseen;
 - e) lapsen omaisuuden hallinnoimiseen, säilyttämiseen ja luovuttamiseen liittyvät lapsen suojelutoimenpiteet.
3. Tätä asetusta ei sovelleta seuraaviin asioihin:
- a) vanhemmuuden vahvistaminen tai kiistäminen;
 - b) lapseksiottamista koskevat päätökset, lapseksiottamista edeltävät toimenpiteet tai lapseksiottamisen kumoaminen tai peruuttaminen;
 - c) lapsen sukunimi ja etunimet;
 - d) vajaavaltaisuudesta vapauttaminen (emancipation);
 - e) elatusvelvoitteet;
 - f) tarkoittemääräykset (trust) ja perintö;
 - g) lasten tekemien rikosten johdosta toteutetut toimenpiteet.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1. 'tuomioistuimella' jäsenvaltioiden kaikkia viranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia tämän asetuksen 1 artiklan mukaiseen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa;
2. 'tuomarilla' tuomaria tai henkilöä, jolla on tuomarin toimivaltaan rinnastuvaa toimivaltaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa;
3. 'jäsenvaltiolla' kaikkia jäsenvaltioita lukuun ottamatta Tanskaa;

4. 'tuomiolla' jäsenvaltion tuomioistuimen julistamaa avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista ja vanhempainvastuuta koskevaa ratkaisua, riippumatta siitä, kutsutaanko sitä tuomioksi, päätökseksi, täytäntöönpanomääräykseksi vai joksikin muuksi;
5. 'tuomion antaneella jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa täytäntöön pantava tuomio on annettu;
6. 'täytäntöön panevalla jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa tuomion täytäntöönpanoa haetaan;
7. 'vanhempainvastuulla' oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka liittyvät lapsen henkilöön tai omaisuuteen ja jotka jollakin luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on tuomioistuimen tuomion tai lain taikka voimassa olevan sopimuksen perusteella. Ilmaisuuksia käsittää erityisesti oikeuden lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuden;
8. 'vanhempainvastuunkantajalla' ketä tahansa henkilöä, jolla on vanhempainvastuu lapseen nähden;
9. 'oikeus lapsen huoltoon' lapsesta huolehtimiseen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia, varsinkin oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta;
10. 'tapaamisoikeudella' myös oikeutta viedä lapsi rajoitetuksi ajaksi asuinpaikastaan muualle;
11. 'lapsen luvottomalla poisviemisellä tai palauttamatta jättämisellä' lapsen poisviemistä tai palauttamatta jättämistä, jos

a) se loukkaa oikeutta lapsen huoltoon, joka perustuu tuomioistuimen päätökseen tai lakiin taikka sen valtion oikeusjärjestyksen mukaan voimassa olevaan sopimukseen, jossa lapsen asuinpaikka oli välittömästi ennen pois viemistä tai palauttamatta jättämistä;

ja

b) oikeutta lapsen huoltoon oli pois viemisen tai palauttamatta jättämisen hetkellä tosiasiallisesti käytetty, joko yhdessä tai yksin, tai olisi käytetty, jollei pois viemistä tai palauttamatta jättämistä olisi tapahtunut. Oikeutta huoltoon katsotaan käytettävän yhdessä, kun toinen vanhempainvastuunkantajista ei voi tuomion tai lain mukaan päättää lapsen asuinpaikasta ilman toisen vanhempainvastuunkantajan suostumusta.

II LUKU

5 artikla

OIKEUDELLINEN TOIMIVALTA

Asumuseron muuntaminen avioeroksi

1 JAKSO

Sillä jäsenvaltion tuomioistuimella, joka on antanut asumusero-tuomion, on toimivalta myös muuntaa tämä tuomio avioeroksi, jos tämän jäsenvaltion laissa niin säädetään, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 artiklan säännösten soveltamista.

Avioero, asumusero ja avioliiton pätemättömäksi julistaminen

6 artikla

3 artikla

3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettu yksinomainen toimivalta**Yleinen toimivalta**

Puoliso,

1. Puolisoiden avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevassa asiassa ovat toimivaltaisia sen jäsenvaltion tuomioistuimet,

a) jonka asuinpaikka on jäsenvaltion alueella, tai

a) jonka alueella:

b) joka on jäsenvaltion kansalainen, tai, jos kyseessä on Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti, puoliso, jonka "kotipaikka" on jommankumman viimeksi mainitun jäsenvaltion alueella,

— puolisoiden asuinpaikka on, tai

voidaan haastaa oikeuteen toisessa jäsenvaltiossa ainoastaan 3, 4 ja 5 artiklan mukaisesti.

— puolisoiden viimeinen asuinpaikka oli, jos toinen puolisoista asuu siellä edelleen, tai

7 artikla

— vastaajan asuinpaikka on, tai

Toimivalta muissa tapauksissa

— jommankumman puolison asuinpaikka on, jos puoliset jättävät yhteisen hakemuksen, tai

1. Jos mikään jäsenvaltion tuomioistuin ei ole 3, 4 ja 5 artiklan mukaan toimivaltainen, toimivalta määräytyy kussakin jäsenvaltiossa kyseisen valtion oman lainsäädännön mukaan.

— hakijan asuinpaikka on, jos hän on asunut siellä vähintään vuoden ajan välittömästi ennen hakemuksen tekemistä, taikka

2. Jäsenvaltion kansalainen, jonka asuinpaikka on toisen jäsenvaltion alueella, voi samoin edellytyksin kuin kyseisen valtion kansalaiset nojautua siinä valtiossa sovellettaviin toimivaltasääntöihin sellaista vastaajaa vastaan, jonka asuinpaikka ei ole jonkin jäsenvaltion alueella ja joka ei ole jonkin jäsenvaltion kansalainen tai, jos kyseessä on Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti, jonka "kotipaikka" ei ole jommankumman viimeksi mainitun jäsenvaltion alueella.

b) jonka kansalaisia molemmat puoliset ovat tai, jos kyseessä on Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti, jossa on kummankin puolison "kotipaikka".

2 JAKSO

2. Tässä asetuksessa "kotipaikalla" on se merkitys, joka sillä on Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin oikeusjärjestelmissä.

Vanhempainvastuu

4 artikla

8 artikla

Vastakanne**Yleinen toimivalta**

Tuomioistuimella, jossa oikeudenkäynti on vireillä 3 artiklan nojalla, on toimivalta käsitellä myös vastakanne, jos vastakanne kuuluu tämän asetuksen soveltamisalaan.

1. Jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia vanhempainvastuuta koskevissa asioissa, jos lapsen asuinpaikka on asian vireillepanoajankohtana kyseisessä jäsenvaltiossa.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan, jollei 9, 10 ja 12 artiklassa toisin säädetä.

9 artikla

Lapsen aiempaan asuinpaikkaan perustuvan toimivallan säilyminen

1. Kun lapsi muuttaa laillisesti jäsenvaltiosta toiseen ja saa siellä uuden asuinpaikan, sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa lapsen aiempi asuinpaikka oli, ovat 8 artiklasta poiketen kolmen kuukauden ajan muutosta edelleen toimivaltaisia muuttamaan sellaisen tapaamisoikeutta koskevan tuomion, joka on annettu kyseisessä jäsenvaltiossa ennen lapsen muuttoa, jos tapaamisoikeutta koskevan tuomion nojalla tapaamisoikeuden saanut henkilö asuu edelleen siinä jäsenvaltiossa, jossa lapsen aiempi asuinpaikka oli.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, jos 1 kohdassa tarkoitettu henkilö, jolle tapaamisoikeus on myönnetty, on hyväksynyt sen jäsenvaltion tuomioistuinten toimivallan, jossa lapsella on uusi asuinpaikka, osallistumalla oikeudenkäyntiin kyseisissä tuomioistuimissa niiden toimivaltaa kiistämättä.

10 artikla

Toimivalta lapsikaappaustapauksissa

Jos lapsi on luvatta viety pois tai jätetty palauttamatta, toimivalta säilyy sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa lapsen asuinpaikka oli välittömästi ennen luvatonta pois viemistä tai palauttamatta jättämistä, siihen saakka, kun lapsi on saanut asuinpaikan toisesta jäsenvaltiosta, ja

- a) jokainen henkilö, laitos tai muu elin, jolla on oikeus lapsen huoltoon, on suostunut pois viemiseen tai palauttamatta jättämiseen;
- tai
- b) lapsi on asunut mainitussa toisessa jäsenvaltiossa vähintään yhden vuoden sen jälkeen, kun henkilö, laitos tai muu elin, jolla on oikeus lapsen huoltoon, on saanut tai hänen olisi pitänyt saada tieto lapsen olinpaikasta, ja lapsi on sopeutunut uuteen ympäristöönsä ja ainakin jokin seuraavassa mainituista edellytyksistä täytyy:
 - i) lapsen palauttamispyyntöä ei ole tehty sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jonne lapsi on viety tai josta lapsi on jätetty palauttamatta, yhden vuoden kuluessa sen jälkeen, kun lapsen huolto-oikeuden haltija on saanut tai hänen olisi pitänyt saada tieto lapsen olinpaikasta;
 - ii) lapsen huolto-oikeuden haltijan jättämä palauttamispyyntö on peruttu eikä uutta pyyntöä ole jätetty i alakohdassa tarkoitettua määräajassa;

iii) asian käsittely sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa lapsen asuinpaikka oli välittömästi ennen luvatonta pois viemistä tai palauttamatta jättämistä, on saatettu päätökseen 11 artiklan 7 kohdan mukaisesti;

iv) sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa lapsen asuinpaikka oli välittömästi ennen luvatonta pois viemistä tai palauttamatta jättämistä, ovat antaneet lapsen huoltoa koskevan tuomion, joka ei edellytä lapsen palauttamista.

11 artikla

Lapsen palauttaminen

1. Jos henkilö, laitos tai muu elin, jolla on oikeus lapsen huoltoon, hakee jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta Haagissa 25 päivänä lokakuuta 1980 kansainvälisestä lapsikaappauksesta tehdyn yksityisoikeuden alaa koskevan yleissopimuksen (jäljempänä 'vuoden 1980 Haagin yleissopimus') nojalla tuomiota saadakseen palautetuksi lapsen, joka on luvatonta viety muuhun jäsenvaltioon — tai jätetty palauttamatta muusta jäsenvaltiosta — kuin jossa lapsen asuinpaikka oli välittömästi ennen luvatonta pois viemistä tai palauttamatta jättämistä, sovelletaan 2—8 kohtaa.

2. Sovellettaessa vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen 12 ja 13 artiklaa on varmistettava, että lapselle annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi oikeuskäsittelyn aikana, ellei sitä pidetä perusteettomana lapsen iän tai kehitystason huomioon ottaen.

3. Tuomioistuimen, jolle lapsen palauttamispyyntö tehdään 1 kohdan mukaisesti, on toimittava pyynnön käsittelyssä pikaisesti, noudattaen nopeimpia käytettävissä olevia kansallisen lainsäädännön menettelyjä.

Tuomioistuimen on, paitsi jos se on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi mahdotonta, annettava tuomionsa viimeistään kuuden viikon kuluttua siitä, kun pyyntö on toimitettu sille, sanotun kuitenkin rajoittamatta ensimmäisen alakohdan soveltamista.

4. Tuomioistuin ei voi kieltäytyä lapsen palauttamisesta vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen 13 artiklan b kohdan perusteella, jos on todettu, että on toteutettu riittävät järjestelyt lapsen suojelemiseksi hänen palauttamisensa jälkeen.

5. Tuomioistuin ei voi kieltäytyä lapsen palauttamisesta, ellei lapsen palauttamista pyytäneelle henkilölle ole annettu tilaisuutta tulla kuulluksi.

6. Jos tuomioistuin on antanut tuomion palauttamatta jättämisestä vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen 13 artiklan perusteella, tuomioistuimen on kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti joko suoraan tai keskusviranomaisensa kautta toimi-

tettava sen jäsenvaltion toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai keskusviranomaiselle, jossa lapsen asuinpaikka oli välittömästi ennen luvatonta pois viemistä tai palauttamatta jättämistä, jäljennös palauttamatta jättämistä koskevasta tuomiosta ja asiaan kuuluvista asiakirjoista, erityisesti oikeudessa kuulemista koskevasta pöytäkirjasta. Tuomioistuimen on saatava mainitut asiakirjat yhden kuukauden kuluessa palauttamatta jättämistä koskevan tuomion antamispäivästä.

7. Jos jokin osapuoli ei ole jo saattanut asiaa oikeuden käsiteltäväksi siinä jäsenvaltiossa, jossa lapsen asuinpaikka oli välittömästi ennen luvatonta pois viemistä tai palauttamatta jättämistä, sen tuomioistuimen tai keskusviranomaisen, joka saa 6 kohdassa tarkoitetun tiedon, on ilmoitettava siitä osapuolille ja pyydettävä heitä esittämään huomautuksia tuomioistuimelle kansallisen lainsäädännön mukaisesti kolmen kuukauden kuluessa ilmoituspäivästä, jotta tuomioistuin voi käsitellä lapsen huoltajuuskysymystä.

Jos tuomioistuin ei saa huomautuksia määräajassa, se päättää asian käsittelyn, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä asetuksessa olevia toimivaltasääntöjä.

8. Huolimatta lapsen palauttamatta jättämistä koskevan tuomion antamisesta vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen 13 artiklan perusteella, tämän asetuksen nojalla toimivaltaisen tuomioistuimen myöhemmin antama lapsen palauttamista edellyttävä tuomio on täytäntöönpanokelpoinen III luvun 4 jakson mukaisesti lapsen palauttamisen turvaamiseksi.

12 artikla

Oikeuspaikkasopimus

1. Jäsenvaltion tuomioistuimet, jotka käyttävät 3 artiklan nojalla toimivaltaa avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevan hakemuksen osalta, ovat toimivaltaisia kyseiseen hakemukseen liittyvässä vanhempainvastuuta koskevassa asiassa kun:

a) ainakin toisella puolisoista on vanhempainvastuu lapsesta;

ja

b) kyseisten tuomioistuinten toimivalta on puolisoitten ja vanhempainvastuunkantajien nimenomaisesti tai millä muulla tavalla tahansa yksiselitteisesti hyväksymä asian vireillepanojankohtana ja toimivalta on lapsen edun mukainen.

2. Edellä 1 kohdan mukaisesti käytetty toimivalta lakkaa:

a) kun avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta annettu hyväksyvä tai hylkäävä tuomio tulee lainvoimaiseksi; tai

b) jos vanhempainvastuuta koskeva oikeudenkäynti on yhä vireillä a alakohdassa tarkoitettuna ajankohtana, silloin kun vanhempainvastuuta koskeva tuomio tulee lainvoimaiseksi; tai

c) kun oikeudenkäynti a ja b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa päättyy muusta syystä.

3. Jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia vanhempainvastuunasiassa myös muissa kuin 1 kohdassa tarkoitetuissa oikeudenkäynneissä, kun:

a) lapsella on kiinteät siteet jäsenvaltioon erityisesti sen vuoksi, että hänen vanhempainvastuunkantajansa asuinpaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa tai että lapsi on kyseisen jäsenvaltion kansalainen;

ja

b) niiden toimivalta on kaikkien menettelyn asianosaisten nimenomaisesti tai millä muulla tavalla tahansa yksiselitteisesti hyväksymä asian vireillepanojankohtana ja toimivalta on lapsen edun mukainen.

4. Kun lapsen asuinpaikka on Euroopan unionin ulkopuolella sellaisessa valtiossa, joka ei ole toimivallasta, sovellettavasta laista, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa 19 päivänä lokakuuta 1996 tehdyn Haagin yleissopimuksen sopimuspuoli, tähän artiklaan perustuvan toimivalan katsotaan olevan lapsen edun mukaista erityisesti silloin, kun oikeudenkäynti osoittautuu mahdottomaksi kyseisessä kolmannessa valtiossa.

13 artikla

Lapsen olinpaikkaan perustuva toimivalta

1. Jos lapsen asuinpaikkaa ei kyetä ratkaisemaan eikä toimivaltaa voida määrittää 12 artiklan nojalla, toimivalta on sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa lapsi on.

2. Edellä 1 kohtaa sovelletaan myös lapsipakolaisiin ja maastaan levottomuuksien vuoksi siirtymään joutuneisiin lapsiin.

14 artikla

Toimivalta muissa tapauksissa

Jos millään jäsenvaltion tuomioistuimella ei ole 8—13 artiklan mukaan toimivaltaa, toimivalta määräytyy kussakin jäsenvaltiossa kyseisen valtion oman lainsäädännön mukaan.

15 artikla

Asian siirtäminen tuomioistuimeen, jolla on paremmat edellytykset asian käsittelyyn

1. Poikkeuksellisesti jäsenvaltion tuomioistuimet, jotka ovat toimivaltaisia tutkimaan pääasian, voivat katsoessaan, että tuomioistuimella toisessa jäsenvaltiossa, johon lapsella on erityisiä siteitä, on paremmat edellytykset käsitellä asiaa tai osaa siitä, ja kun se on lapsen edun mukaista:

- a) keskeyttää kyseisen asian tai sen osan käsittelyn ja pyytää osapuolia esittämään tällaisen pyynnön kyseisen toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa 4 kohdan mukaisesti; tai
- b) pyytää toisen jäsenvaltion tuomioistuinta käyttämään toimivaltaansa 5 kohdan mukaisesti.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan:

- a) jonkin osapuolen hakemuksesta, tai
- b) tuomioistuimen aloitteesta, tai
- c) sellaisen muun jäsenvaltion tuomioistuimen pyynnöstä, johon lapsella on erityiset siteet 3 kohdan mukaisesti.

Asia voidaan siirtää tuomioistuimen aloitteesta tai muun jäsenvaltion tuomioistuimen pyynnöstä kuitenkin ainoastaan, jos ainakin yksi osapuolista hyväksyy asian siirtämisen.

3. Lapsella katsotaan olevan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiä siteitä jäsenvaltioon, jos:

- a) kyseisestä jäsenvaltiosta on tullut lapsen asuinpaikka sen jälkeen, kun asia on 1 kohdassa tarkoitettun mukaisesti pantu vireille tuomioistuimessa; tai
- b) lapsen asuinpaikka oli aiemmin kyseisessä jäsenvaltiossa; tai
- c) lapsi on kyseisen jäsenvaltion kansalainen; tai
- d) lapsen vanhempainvastuunkantajan asuinpaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa; tai
- e) asia koskee lapsen suojelutoimenpiteitä, jotka liittyvät lapsen kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan omaisuuden hallinnoimiseen, säilyttämiseen tai luovuttamiseen.

4. Pääasian tutkinnassa toimivaltaisen jäsenvaltion tuomioistuimen on asetettava määräaika, jonka kuluessa asia on pantava vireille toisen jäsenvaltion tuomioistuimissa 1 kohdan mukaisesti.

Jos asiaa ei panna tänä määräaikana vireille tuomioistuimissa, tuomioistuin, jossa asia on pantu vireille, jatkaa toimivallan käyttöä 8—14 artiklan mukaisesti.

5. Kyseisen toisen jäsenvaltion tuomioistuimet voivat, milloin tämä on asiaan liittyvien erityisten seikkojen vuoksi lapsen edun mukaista, hyväksyä toimivallan kuuden viikon kuluessa siitä, kun asia on pantu niissä vireille 1 kohdan a tai b alakohdan perusteella. Tällöin tuomioistuimen, jossa asia on ensin pantu vireille, on jätettävä asia tutkimatta. Muussa tapauksessa tuomioistuimen, jossa asia on ensin pantu vireille, on käytettävä edelleen toimivaltaansa 8—14 artiklan mukaisesti.

6. Tätä artiklaa sovellettaessa tuomioistuinten on tehtävä yhteistyötä joko suoraan keskenään tai 53 artiklassa tarkoitettujen keskusviranomaisten välityksellä.

3 JAKSO

Yhteiset säännökset

16 artikla

Asian paneminen vireille tuomioistuimessa

1. Asian katsotaan tulleen vireille tuomioistuimessa:

- a) ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen edellyttäen, että hakija ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle;

tai

- b) jos asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, ajankohtana, jona tiedoksiannosta vastaava viranomainen ottaa sen vastaan, edellyttäen, että hakija ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen.

17 artikla

Toimivallan tutkiminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa nostettu kanne koskee asiaa, jossa se ei tämän asetuksen mukaan ole toimivaltainen mutta jonka toisen jäsenvaltion tuomioistuin on tämän asetuksen mukaan toimivaltainen tutkimaan, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia käsittelemättä.

18 artikla

Edellytysten tutkiminen

1. Jos vastaaja, jonka asuinpaikka on muussa valtiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa kanne nostettiin, ei vastaa, toimivaltaisen tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada tieto haastehakemuksesta tai vastaavasta asiakirjasta niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

2. Asetuksen (EY) N:o 1348/2000 19 artiklan säännöksiä sovelletaan tämän artiklan 1 kohdan säännösten asemesta, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli toimitettava jäsenvaltiosta toiseen kyseisen asetuksen nojalla.

3. Kun asetuksen (EY) N:o 1348/2000 säännöksiä ei voida soveltaa, sovelletaan oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskevan 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn Haagin yleissopimuksen 15 artiklaa, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli toimitettava ulkomaille kyseisen yleissopimuksen nojalla.

19 artikla

Vireilläolo ja samassa yhteydessä käsiteltävät kanteet

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä avioeroa, asumuseroa tai avioliiton päättämiseksi julistamista koskevia kanteita, tuomioistuimen, jossa kanne on nostettu myöhemmin, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, onko tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, toimivaltainen.

2. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa pannaan vireille vanhempainvastuuseen liittyviä kanteita, jotka koskevat samaa lasta ja samaa asiaa, tuomioistuimen, jossa kanne on nostettu myöhemmin, on omasta aloitteestaan lykättävä asian käsittelyä, kunnes on ratkaistu, onko tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, toimivaltainen.

3. Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, tuomioistuimen, jossa kanne on myöhemmin nostettu, on jätettävä asia tutkimatta.

Tällöin asian myöhemmin vireille pannut kantaja voi siirtää asian siihen tuomioistuimeen, jossa kanne on ensiksi pantu vireille.

20 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

1. Tämän asetuksen säännökset eivät estä jäsenvaltion tuomioistuimia toteuttamasta kiireellisissä tapauksissa jäsenvaltion laissa säädettyjä väliaikaisia toimenpiteitä ja turvaamistoimia,

jotka koskevat valtiossa oleskelevia henkilöitä tai siellä olevaa omaisuutta, myös silloin, kun toisen jäsenvaltion tuomioistuin on tämän asetuksen mukaan toimivaltainen tutkimaan pääasian.

2. Edellä olevan 1 kohdan täytäntöönpanemiseksi toteutettujen toimenpiteiden soveltaminen on keskeytettävä, kun jäsenvaltion tuomioistuin, joka on tämän asetuksen nojalla toimivaltainen tutkimaan pääasian, on toteuttanut soveltuviksi katsomansa toimenpiteet.

III LUKU

TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

I JAKSO

Tunnustaminen

21 artikla

Tuomion tunnustaminen

1. Jäsenvaltiossa annettu tuomio on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa vaatimatta minkään erityisen menettelyn noudattamista.

2. Mitään erityistä menettelyä ei vaadita siviilisäätyä koskevien jäsenvaltioiden rekistereiden päivittämiseksi toisessa jäsenvaltiossa annetun avioeroa, asumuseroa tai avioliiton päättämiseksi julistamista koskevan tuomion perusteella, johon kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ei saa hakea muutosta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.

3. Jokainen, jonka etua tuomion tunnustaminen koskee, voi pyytää tämän luvun 2 jaksossa tarkoitettua menettelyssä vahvistettavaksi, että tuomio on tunnustettava tai jätettävä tunnustamatta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän luvun 4 jaksossa soveltamista.

Kunkin jäsenvaltion komissiolle 68 artiklan mukaisesti toimitetussa luettelossa mainitun tuomioistuimen alueellinen toimivalta määräytyy sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jossa tunnustamista tai tunnustamatta jättämistä koskeva menettely pannaan vireille.

4. Jos kysymys tuomion tunnustamisesta tulee esille jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa, asiaa käsittelevä tuomioistuin voi ratkaista tuomion tunnustamista koskevan kysymyksen.

22 artikla

Avioeroa, asumuseroa ja avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevien tuomioiden tunnustamista jättämisen perusteet

Avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevaa tuomiota ei tunnusteta:

- a) jos tunnustaminen on selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;
- b) jos tuomio on annettu pois jäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu vastajalle tiedoksi niin hyvissä ajoin ja sillä tavalla, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaajan todetaan yksiselitteisesti hyväksyneen tuomion;
- c) jos tuomio on ristiriidassa sellaisen tuomion kanssa, joka on annettu oikeudenkäynnissä samojen asianosaisten välillä siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään, tai
- d) jos tuomio on ristiriidassa toisessa jäsenvaltiossa tai muussa valtiossa kuin jäsenvaltiossa samojen asianosaisten välillä aikaisemmin annetun tuomion kanssa ja tämä aikaisemmin annettu tuomio täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään.

23 artikla

Vanhempainvastuuta koskevien tuomioiden tunnustamista jättämisen perusteet

Vanhempainvastuuta koskevaa tuomiota ei tunnusteta:

- a) jos tunnustaminen on selvästi, ottaen huomioon lapsen etu, vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;
- b) jos tuomio on annettu, kiireellistä tilannetta lukuun ottamatta, antamatta lapselle tilaisuutta tulla kuulluksi ja tämä on vastoin sen jäsenvaltion oikeudenkäyntimenettelyjä koskevia peruseriaatteita, jossa tunnustamista pyydetään;
- c) jos tuomio on annettu pois jäänyttä henkilöä vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi pois jääneelle henkilölle niin hyvissä ajoin ja sillä tavalla, että hän olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos hänen katsotaan yksiselitteisesti hyväksyneen tuomion;
- d) kenen tahansa sellaisen henkilön vaatimuksesta, joka väittää tuomion estävän häntä täyttämästä vanhempainvastuutaan, jos tälle henkilölle ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi;

e) jos tuomio on ristiriidassa vanhempainvastuuta koskevassa asiassa myöhemmin siinä jäsenvaltiossa annetun tuomion kanssa, jossa tunnustamista pyydetään;

f) jos tuomio on ristiriidassa toisessa jäsenvaltiossa tai sellaisessa muussa valtiossa, jossa lapsen asuinpaikka on ja joka ei ole jäsenvaltio, vanhempainvastuuta koskevassa asiassa myöhemmin annetun tuomion kanssa, ja tämä myöhemmin annettu tuomio täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään;

tai

g) jos 56 artiklassa säädettyä menettelyä ei ole noudatettu.

24 artikla

Kielto tutkia tuomion antaneen tuomioistuimen toimivaltaa

Tuomion antaneen jäsenvaltion tuomioistuimen toimivaltaa ei saa tutkia. Edellä 3—14 artiklassa tarkoitettuihin tuomioistuimen toimivaltaa koskeviin säännöksiin ei voida soveltaa 22 artiklan a alakohdassa ja 23 artiklan a alakohdassa tarkoitettua oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa kieltäytymisperustetta.

25 artikla

Sovellettavan lainsäädännön eroavuus

Tuomion tunnustamisesta ei voida kieltäytyä sillä perusteella, että sen jäsenvaltion, jossa tunnustamista pyydetään, lainsäädännössä ei sallita avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista samojen tosiseikkojen perusteella.

26 artikla

Kielto tutkia uudelleen asiaratkaisu

Tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa sisään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

27 artikla

Asian käsittelyn keskeyttäminen

1. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pyydetään toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamista, tämä voi keskeyttää asian käsittelyn, jos tuomioon on haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

2. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pyydetään Irlannissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa annetun tuomion tunnus-tamista, tuomioistuin voi keskeyttää asian käsittelyn, jos tuomion täytäntöönpano on siinä jäsenvaltiossa, jossa tuomio on annettu, muutoksenhaun vuoksi keskeytetty.

2 JAKSO

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskeva hakemus

28 artikla

Täytäntöönpanokelpoiset tuomiot

1. Vanhempainvastuusta jäsenvaltiossa annettu tuomio, joka on siinä jäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoinen ja on annettu tiedoksi, pannaan täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, kun se asiaan osallisen hakemuksesta on siellä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi.

2. Yhdistyneessä kuningaskunnassa sellainen tuomio pannaan kuitenkin täytäntöön Englannissa ja Walesissa, Skotlannissa tai Pohjois-Irlannissa vasta kun se asiaan osallisen hakemuksesta on rekisteröity täytäntöönpanoa varten kyseisessä Yhdistyneen kuningaskunnan osassa.

29 artikla

Paikallisten tuomioistuinten toimivalta

1. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskeva hakemus on toimitettava kunkin jäsenvaltion komissiolle 68 artiklan mukaisesti toimittamassa luettelossa mainittuun tuomioistuimeen.

2. Alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin määrätty sen henkilön asuinpaikan mukaan, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, tai sen lapsen asuinpaikan mukaan, jota hakemus koskee.

Jos kumpikaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista paikoista ei ole täytäntöön panevan jäsenvaltion alueella, alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin määrätty täytäntöönpanopaikan mukaan.

30 artikla

Menettely

1. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista on haettava täytäntöön panevan jäsenvaltion lain mukaisesti.

2. Hakijan on ilmoitettava osoite tiedoksiantoja varten sen tuomioistuimen tuomiopiirin alueella, jolta täytäntöönpanoa pyydetään. Jos täytäntöön panevan jäsenvaltion lainsäädännössä ei tunneta sellaisen paikallisen osoitteen ilmoittamista, hakijan on nimettävä oikeudenkäyntiasiamies.

3. Hakemukseen on liitettävä 37 ja 39 artiklassa tarkoitettut asiakirjat.

31 artikla

Tuomioistuimen päätös

1. Tuomioistuimen, jolle hakemus on osoitettu, on annettava päätöksensä viipymättä, eikä henkilö, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, eikä lapsi voi menettelyn tässä vaiheessa esittää huomautuksia hakemuksen johdosta.

2. Hakemus voidaan hylätä ainoastaan jollakin 22, 23 ja 24 artiklassa mainituista perusteista.

3. Tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

32 artikla

Päätöksestä ilmoittaminen

Tuomioistuimen asianomaisen virkamiehen on viipymättä ilmoitettava hakijalle hakemuksen johdosta annetusta päätöksestä täytäntöön panevan jäsenvaltion lain mukaisesti.

33 artikla

Muutoksenhaku

1. Kumpikin asianosainen voi hakea muutosta päätökseen, joka koskee hakemusta tuomion julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi.

2. Muutoksenhakemus on toimitettava tuomioistuimeen, joka mainitaan kunkin jäsenvaltion komissiolle 68 artiklan mukaisesti toimittamassa luettelossa.

3. Muutoksenhakemus on käsiteltävä kontradiktorista menettelyä koskevien säännösten mukaisesti.

4. Jos muutosta hakee se, joka on hakenut tuomion julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi, osapuoli, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, on kutsuttava kuultavaksi muutoksenhakemusta käsittelevään tuomioistuimeen. Jos tämä henkilö jää pois, sovelletaan 18 artiklan säännöksiä.

5. Hakemus tuomion täytäntöönpanokelpoisuudesta annetun ratkaisun muuttamiseksi on jätettävä yhden kuukauden kuluessa ilmoituksen tiedoksiannosta. Jos sen henkilön asuinpaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, on toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa päätös täytäntöönpanokelpoisuudesta annettiin, muutoksenhaku aika on kaksi kuukautta siitä päivästä, kun päätös on annettu tiedoksi joko hänelle henkilökohtaisesti tai hänen asunnollaan. Tätä määräaikaa ei voida pidentää välimatkan perusteella.

34 artikla

Muutoksenhakutuomioistuimet ja muutoksenhakukeinot

Muutoksenhakuun annettuun päätökseen saa hakea muutosta ainoastaan kunkin jäsenvaltion komissiolle 68 artiklan mukaisesti toimittamassa luettelossa tarkoitettuja menettelyjä käyttäen.

35 artikla

Asian käsittelyn lykkääminen

1. Tuomioistuin, jolta muutosta on haettu 33 tai 34 artiklan mukaisesti, voi sen pyynnöstä, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, keskeyttää asian käsittelyn, jos tuomioon on siinä jäsenvaltiossa, jossa tuomio on annettu, haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin tai jos sellaisen muutoksenhakukeinon käyttämiselle säädetty aika ei ole vielä kulunut umpeen. Viimeksi mainitussa tapauksessa tuomioistuin voi määrätä ajan, jonka kuluessa muutosta on haettava.

2. Jos tuomio on annettu Irlannissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on jokaista siinä jäsenvaltiossa, jossa tuomio on annettu, käytettävissä olevaa muutoksenhakukeinoja pidettävä 1 kohdassa tarkoitettuna varsinaisena muutoksenhakukeinona.

36 artikla

Osittainen täytäntöönpano

1. Jos tuomiolla on ratkaistu useampia vaatimuksia eikä täytäntöönpanoa voida sallia kaikkien vaatimusten osalta, tuomioistuimen on sallittava täytäntöönpano vaatimuksista yhden tai useamman osalta.

2. Hakija voi pyytää tuomion osittaista täytäntöönpanoa.

3 JAKSO

1 ja 2 jaksolle yhteiset säännökset

37 artikla

Asiakirjat

1. Asianosaisen, joka vaatii tuomion tunnustamista tai riitauttaa sen tunnustamisen tai hakee tuomion julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi, on annettava:

a) tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen aitouden toteamiseksi;

ja

b) 39 artiklassa tarkoitettu todistus.

2. Jos tuomio on annettu pois jäänyttä asianosaista vastaan, asianosaisen, joka vaatii tuomion tunnustamista tai hakee tuomion julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi, on lisäksi toimittava:

a) alkuperäisenä tai oikeaksi todistettuna jäljennöksenä asiakirja, josta ilmenee, että haastehakemus tai vastaava asiakirja on annettu pois jääneelle asianosaiselle tiedoksi;

tai

b) asiakirja, josta ilmenee, että vastaaja on yksiselitteisesti hyväksynyt tuomion.

38 artikla

Asiakirjojen puuttuminen

1. Jollei 37 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tai 2 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ole annettu, tuomioistuin voi asettaa asiakirjojen antamiselle määräajan tai hyväksyä vastaavia muita asiakirjoja tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettyinä, vapauttaa asiakirjojen antamisvelvollisuudesta.

2. Tuomioistuimen vaatimuksesta asiakirjoista on annettava käännös. Käännöksen on oltava sellaisen henkilön varmentama, jolla on siihen jossakin jäsenvaltiossa kelpoisuus.

39 artikla

Avoliittoasioissa annettuja tuomioita koskeva todistus ja vanhempainvastuusta annettuja tuomioita koskeva todistus

Tuomion antaneen jäsenvaltion toimivaltaisen tuomioistuimen tai viranomaisen on annettava asiaan osallisen pyynnöstä todistus käyttäen liitteessä I (tuomiot avioliittoa koskevissa asioissa) tai liitteessä II (tuomiot vanhempainvastuusta koskevissa asioissa) esitettyä vakiolomaketta.

4 JAKSO

Lapsen tapaamisoikeutta koskevien tiettyjen tuomioiden ja lapsen palauttamista edellyttävien tiettyjen tuomioiden täytäntöönpanokelpoisuus

40 artikla

Soveltamisala

1. Tätä jaksoa sovelletaan:

a) tapaamisoikeuteen

ja

b) lapsen palauttamiseen, jota 11 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu tuomio edellyttää.

2. Tämän jakson määräykset eivät estä sitä, jolla on vanhempainvastuu, hakemasta tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa tämän luvun 1 ja 2 jakson mukaisesti.

41 artikla

Tapaamisoikeus

1. Edellä olevan 40 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tapaamisoikeus, joka on myönnetty jäsenvaltiossa annessa täytäntöönpanokelpoisessa tuomiossa, on tunnustettava ja on pantavissa täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa ilman, että on tarpeen julistaa se täytäntöönpanokelpoiseksi, ja ilman, että on mahdollista kiistää sen tunnustamista, jos tuomiosta on annettu todistus tuomion antaneessa jäsenvaltiossa 2 kohdan mukaisesti.

Vaikka kansallinen lainsäädäntö ei edellyttäisikään, että lapsen tapaamisoikeuden myöntävä tuomio on täytäntöönpanokelpoinen mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta, tuomion antanut tuomioistuimien voi julistaa kyseisen tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi.

2. Tuomion antaneen tuomarin on annettava 1 kohdassa tarkoitettu todistus liitteessä III (tapaamisoikeutta koskeva todistus) esitettyä vakiolomaketta käyttäen ainoastaan, jos:

- a) siinä tapauksessa, että tuomio on annettu pois jäänyttä vastaajaa vastaan, haastehakemus tai vastaava asiakirja on annettu tiedoksi pois jääneelle henkilölle niin hyvissä ajoin ja sillä tavalla, että hän olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, tai vaikka sitä ei ole annettu tiedoksi mainituin ehdoin, hänen kuitenkin todetaan yksiselitteisesti hyväksyneen tuomion;
- b) kaikilla asianosaisilla on ollut tilaisuus tulla kuulluiksi;

ja

- c) lapsella oli tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos sitä pidettiin aiheettomana lapsen iän tai kehitystason huomioon ottaen.

Todistus on täytettävä tuomion kielellä.

3. Jos tapaamisoikeus koskee tuomion antamisen hetkellä rajat ylittävää tilannetta, todistus annetaan viran puolesta tuomion tultua, vaikka väliaikaisesti, täytäntöönpanokelpoiseksi. Jos tilanne muuttuu rajat ylittäväksi vasta myöhemmin, todistus annetaan jonkin osapuolen pyynnöstä.

42 artikla

Lapsen palauttaminen

1. Edellä 40 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu lapsen palauttaminen, jota jäsenvaltiossa annettu täytäntöönpanokelpoinen tuomio edellyttää, on tunnustettava ja on pantavissa täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa ilman, että on tarpeen julistaa se täytäntöönpanokelpoiseksi, ja ilman, että on mahdollista kiistää sen tunnustamista, jos tuomiosta on annettu todistus tuomion antaneessa jäsenvaltiossa 2 kohdan mukaisesti.

Vaikka kansallinen lainsäädäntö ei edellyttäisikään, että 11 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu lapsen palauttamista edellyttävä tuomio on täytäntöönpanokelpoinen mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta, tuomion antanut tuomioistuimien voi julistaa kyseisen tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi.

2. Edellä 40 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun tuomion antaneen tuomarin on annettava 1 kohdassa tarkoitettu todistus ainoastaan, jos:

- a) lapsella oli tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos sitä pidettiin aiheettomana lapsen iän ja kehitystason huomioon ottaen;
- b) osapuolilla oli tilaisuus tulla kuulluiksi; ja
- c) tuomioistuimien on tuomion antaessaan ottanut huomioon vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen 13 artiklan mukaisesti annetun päätöksen taustalla olevat perustelut ja todistukset.

Jos tuomioistuimien tai muu viranomainen toteuttaa toimenpiteitä lapsen suojelemiseksi asuinpaikkajäsenvaltioon palauttamisen jälkeen, todistuksen on sisällettävä yksityiskohtaiset tiedot kyseisistä toimenpiteistä.

Tuomion antaneen tuomarin on annettava todistus omasta aloitteestaan liitteessä IV (lapsen palauttamista koskeva todistus) esitettyä vakiolomaketta käyttäen.

Todistus on täytettävä tuomion kielellä.

43 artikla

Oikaisu

1. Todistuksen oikaisemiseen sovelletaan tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädäntöä.

2. Edellä olevan 41 artiklan 1 kohdan tai 42 artiklan 1 kohdan mukaiseen todistuksen antamiseen ei saa hakea muutosta.

44 artikla

Todistuksen vaikutukset

Todistuksella on oikeusvaikutuksia vain siltä osin kuin tuomio on täytäntöönpanokelpoinen.

45 artikla

Asiakirjat

1. Tuomion täytäntöönpanoa hakevan asianosaisen on toimitettava:

a) tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen aitouden toteamiseksi;

ja

b) 41 artiklan 1 kohdassa tai 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu todistus.

2. Tätä artiklaa sovellettaessa:

— edellä 41 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun todistukseen on liitettävä käännös todistuksen 12 kohdasta, joka koskee järjestelyjä tapaamisoikeuden käyttämiseksi,

— edellä 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun todistukseen on liitettävä käännös todistuksen 14 kohdasta, joka koskee järjestelyjä, joihin on ryhdytty lapsen palauttamisen varmistamiseksi.

Todistus on käännettävä täytäntöönpanevan jäsenvaltion viralliselle kielelle tai jollekin sen virallisista kielistä taikka sellaiselle muulle kielelle, jonka täytäntöön paneva jäsenvaltio on ilmoittanut hyväksyvänsä. Käännöksen on oltava sellaisen henkilön varmentama, jolla on siihen jossakin jäsenvaltiossa kelpoisuus.

5 JAKSO

Viralliset asiakirjat ja sopimukset

46 artikla

Jäsenvaltiossa laaditut tai rekisteröidyt ja siellä täytäntöönpanokelpoiset viralliset asiakirjat sekä jäsenvaltiossa tehdyt ja siellä täytäntöönpanokelpoiset asianosaisten väliset sopimukset on tunnustettava ja ne ovat täytäntöönpanokelpoisia samoin edellytyksin kuin tuomiot.

6 JAKSO

Muut säännökset

47 artikla

Täytäntöönpanomenettely

1. Täytäntöönpanomenettely tapahtuu täytäntöön panevan jäsenvaltion lain mukaisesti.

2. Toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antamat tuomiot, jotka on julistettu täytäntöönpanokelpoisiksi 2 jakson mukaisesti tai joista on annettu todistus 41 artiklan 1 kohdan tai 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, on pantava täytäntöön täytäntöön panevassa jäsenvaltiossa samoin edellytyksin kuin jos ne olisi siinä annettu jäsenvaltiossa.

Tuomiota, josta on annettu todistus 41 artiklan 1 kohdan mukaisesti tai 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ei voida panna täytäntöön, jos se on ristiriidassa myöhemmin annetun täytäntöönpanokelpoisen tuomion kanssa.

48 artikla

Käytännön järjestelyt tapaamisoikeuden käyttämiseksi

1. Täytäntöön panevan jäsenvaltion tuomioistuimet voivat, edellyttäen että pääasian tutkinnassa toimivaltaisen jäsenvaltion tuomioistuimen tuomiota noudatetaan olennaisilta osin, tehdä tapaamisoikeuden käyttöä koskevia käytännön järjestelyjä, jos kyseisessä tuomiossa ei ole määrätty tarvittavia järjestelyjä tai siinä määrätty järjestelyt eivät ole riittäviä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen käytännön järjestelyt eivät ole enää sovellettavissa, jos pääasian osalta toimivaltainen jäsenvaltion tuomioistuin antaa asiassa myöhemmin tuomion.

49 artikla

Kustannukset

Lukuun ottamatta 4 jakson säännöksiä tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös tämän asetuksen mukaan aloitetuista menettelyistä aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamiseen sekä tällaisia oikeudenkäyntikuluja koskevan määräyksen tai päätöksen täytäntöönpanoon.

50 artikla

Oikeusapu

Jos siinä jäsenvaltiossa, jossa tuomio on annettu, hakijalle on myönnetty kokonaan tai osittain maksuton oikeusapu tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta, on hänelle myös 21, 28, 41, 42 ja 48 artiklassa tarkoitettussa menettelyssä myönnettävä maksuton oikeusapu tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta niin laajalti kuin se on mahdollista täytäntöön panevan jäsenvaltion lain mukaan.

51 artikla

Vakuus, takuu tai talletus

Asianosaiselta, joka jäsenvaltiossa pyytää toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanoa, ei saa vaatia vakuutta,

takuuta, talletusta tai muuta senkaltaista suoritusta seuraavin perustein:

- a) hänen asuinpaikkansa ei ole siinä jäsenvaltiossa, jossa täytäntöönpanoa haetaan, tai
- b) hän joko on ulkomaalainen tai, Yhdistyneen kuningaskunnan tai Irlannin ollessa kyseessä, hänen ”kotipaikkansa” ei ole kummassakaan mainituista jäsenvaltioista.

52 artikla

Laillistaminen tai vastaava muodollisuus

Edellä 37, 38 ja 45 artiklassa tarkoitettujen asiakirjojen samoin kuin asianajovaltakirjan osalta ei saa vaatia laillistamista tai vastaavaa muodollisuutta.

IV LUKU

KESKUSVIRANOMAISTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ VANHEMPAINVASTUUTA KOSKEVISSA ASIOISSA

53 artikla

Viranomaisen nimeäminen

Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi keskusviranomaisen avustamaan tämän asetuksen soveltamisessa ja määriteltävä sen tai niiden alueelliset tai asiakohtaiset tehtävät. Jos jäsenvaltio on nimennyt useamman kuin yhden keskusviranomaisen, tiedonannot lähetetään suoraan toimivaltaiselle keskusviranomaiselle. Jos tiedonanto osoitetaan muulle kuin toimivaltaiselle keskusviranomaiselle, tämän tehtävänä on toimittaa se edelleen toimivaltaiselle keskusviranomaiselle ja ilmoittaa tästä tiedonannon lähettäjälle.

54 artikla

Viranomaisen tehtävät

Keskusviranomaisen on toimitettava tietoja jäsenvaltioiden lainsäädännöistä ja menettelyistä ja toteutettava toimenpiteitä tämän asetuksen soveltamisen parantamiseksi ja keskinäisen yhteistyönsä lujittamiseksi. Tätä varten on käytettävä päätöksellä 2001/470/EY perustettua siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellista verkostoa.

55 artikla

Yhteistyö vanhempainvastuuta koskevissa erityiskysymyksissä

Keskusviranomaisen on toisen jäsenvaltion keskusviranomaisen tai sen pyynnöstä, jolla on vanhempainvastuu, tehtävä yhteistyötä yksittäisissä tapauksissa tämän asetuksen tarkoituksen toteuttamiseksi. Niiden on sitä varten jäsenvaltionsa henki-

lötietojen suojaa koskevaa lainsäädäntöä noudattaen joko suoraan taikka viranomaisten tai muiden elinten välityksellä ryhdyttävä kaikkiin asianmukaisiin toimiin:

- a) tietojen keräämiseksi ja vaihtamiseksi:
 - i) lapsen tilanteesta,
 - ii) vireillä olevista menettelyistä, tai
 - iii) lasta koskevista tuomioista;
- b) tietojen ja avun antamiseksi vanhempainvastuunkantajille, jotka hakevat tuomioiden, varsinkin lapsen tapaamiskohtaa ja palauttamista koskevien tuomioiden, tunnistamista ja täytäntöönpanoa niiden alueella;
- c) tuomioistuinten keskinäisen viestinnän helpottamiseksi, varsinkin 11 artiklan 6 ja 7 kohdan ja 15 artiklan täytäntöönpanemiseksi;
- d) sellaisten tietojen ja avun antamiseksi, joista on hyötyä tuomioistuimille 56 artiklan soveltamisessa;
- e) sen helpottamiseksi, että vanhempainvastuunkantajat pääsevät sopimukseen sovittelun tai muiden keinojen avulla, ja valtioiden rajat ylittävän yhteistyön helpottamiseksi tätä tarkoitusta varten.

56 artikla

Lapsen sijoittaminen toiseen jäsenvaltioon

1. Jos 8—15 artiklan nojalla toimivaltainen tuomioistuin suunnittelee lapsen sijoittamista hoitolaitokseen tai sijaisperheeseen ja jos sijoittaminen tapahtuu toisessa jäsenvaltiossa, tuomioistuin kuulee ensin viimeksi mainitun jäsenvaltion keskusviranomaista tai sen muuta toimivaltaista viranomaista, jos kyseisessä jäsenvaltiossa edellytetään viranomaisen toimintaa silloin, kun lapsi sijoitetaan siinä valtiossa.
2. Päätös 1 kohdassa tarkoitettua sijoittamisesta voidaan tehdä pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa ainoastaan, jos pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisen on hyväksynyt sijoittamisen.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu kuuleminen ja hyväksyntä määräytyy pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
4. Jos toimivaltainen tuomioistuin päättää 8—15 artiklan nojalla lapsen sijoittamisesta sijaisperheeseen ja jos sijoittaminen tapahtuu toisessa jäsenvaltiossa ja jos viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa ei edellytetä viranomaisen myötävaikutusta silloin, kun lapsi sijoitetaan siinä valtiossa, tuomioistuin ilmoittaa asiasta viimeksi mainitun jäsenvaltion keskusviranomaiselle tai toimivaltaiselle viranomaiselle.

57 artikla

Toimintatapa

1. Vanhempainvastuunkantaja voi hakea 55 artiklassa tarkoitettua apua sen jäsenvaltion keskusviranomaiselta, jossa hänen asuinpaikkansa on, tai sen jäsenvaltion keskusviranomaiselta, jossa lapsen asuinpaikka on tai jossa lapsi on. Pyyntöön on yleensä liitettävä kaikki sellaiset saatavilla olevat tiedot, jotka voivat helpottaa sen täytäntöönpanoa. Jos avunpyyntö koskee tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvan vanhempainvastuuta koskevan tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa, vanhempainvastuunkantajan on liitettävä siihen todistukset, joista säädetään 39 artiklassa, 41 artiklan 1 kohdassa tai 42 artiklan 1 kohdassa.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle yhteisön toimielinten virallinen kieli tai viralliset kielet, jota tai joita saa käyttää viestinnässä keskusviranomaisten kanssa niiden oman virallisen kielen tai omien virallisten kielten lisäksi.

3. Edellä olevan 55 artiklan mukaisen keskusviranomaisten avun on oltava maksutonta.

4. Kukin keskusviranomainen vastaa omista kuluistaan.

58 artikla

Kokoukset

1. Keskusviranomaisten on kokoonnuttava säännöllisesti helpottaakseen tämän asetuksen soveltamista.

2. Kyseiset kokoukset kutsutaan koolle siviili- ja kauppa-oikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamista koskevan päätöksen N:o 2001/470/EY mukaisesti.

V LUKU

ASETUKSEN SUHDE MUIHIN SÄÄDÖKSIIN

59 artikla

Suhde muihin säädöksiin

1. Jollei 60, 63 tai 64 artiklasta tai tämän artiklan 2 kohdasta muuta johdu, tämä asetus korvaa jäsenvaltioiden osalta asetuksen voimaan tullessa voimassa olevat yleissopimukset, jotka on tehty kahden tai useamman jäsenvaltion välillä ja jotka koskevat tämän asetuksen piiriin kuuluvia asioita.

2. a) Ruotsi ja Suomi voivat ilmoittaa, että avioliittoa, lapsiksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksitysoikeudellisia määräyksiä sisältävää Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä hel-

mikuuta 1931 tehtyä sopimusta sekä siihen liittyvää loppupöytäkirjaa sovelletaan kokonaisuudessaan tai osittain näiden valtioiden keskinäisissä suhteissa tämän asetuksen säännösten sijasta. Kyseiset ilmoitukset julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja liitetään tähän asetukseen. Mainitut jäsenvaltiot voivat peruuttaa nämä ilmoituksensa kokonaisuudessaan tai osittain milloin tahansa.

b) Euroopan unionin kansalaisten kansallisuudesta riippumattoman tasa-arvoisen kohtelun periaatetta on noudatettava.

c) Mahdolliset a alakohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden väliset sopimukset, jotka koskevat tämän asetuksen piiriin kuuluvia asioita, voidaan tulevaisuudessa tehdä vain, jos niissä olevat toimivaltaperusteet ovat tämän asetuksen mukaiset.

d) Tuomiot, jotka on annettu a alakohdassa tarkoitettujen ilmoituksen antaneessa Pohjoismaassa tämän asetuksen II luvun säännöstä vastaavan toimivaltamääräyksen nojalla, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön muissa jäsenvaltioissa tämän asetuksen III luvun säännösten mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle:

a) jäljennös 2 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitetuista sopimuksista ja niiden täytäntöönpanoa koskevasta yhdenmukaisesta lainsäädännöstä;

b) tieto tällaisten sopimusten irtisanomisesta tai yhdenmukaisen lainsäädännön kumoamisesta tai muuttamisesta.

60 artikla

Suhde tiettyihin monenvälisiin yleissopimuksiin

Jäsenvaltioiden välisissä suhteissa tällä asetuksella on etusija suhteessa seuraaviin yleissopimuksiin nähden siltä osin kuin ne koskevat tämän asetuksen piiriin kuuluvia asioita:

a) alaikäisten suojelun suhteen toimivaltaisista viranomaisista ja sovellettavasta lainsäädännöstä 5 päivänä lokakuuta 1961 tehty Haagin yleissopimus;

b) avioliittojen pätevyyttä koskevien päätösten tunnustamisesta 8 päivänä syyskuuta 1967 tehty Luxemburgin yleissopimus;

c) avioerojen ja asumuserojen tunnustamisesta 1 päivänä kesäkuuta 1970 tehty Haagin yleissopimus;

d) lasten huoltoa koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja lasten palauttamisesta 20 päivänä toukokuuta 1980 tehty eurooppalainen yleissopimus;

ja

e) kansainvälisestä lapsikaappauksesta 25 päivänä lokakuuta 1980 tehty yksityisoikeuden alaa koskeva Haagin yleissopimus.

61 artikla

Suhde toimivallasta, sovellettavasta laista, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lastensuojeluun liittyvissä asioissa 19 päivänä lokakuuta 1996 tehtyyn Haagin yleissopimukseen

Kun on kyse tämän asetuksen ja toimivallasta, sovellettavasta laista, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lastensuojeluun liittyvissä asioissa 19 päivänä lokakuuta 1996 tehdyn Haagin yleissopimuksen välisestä suhteesta, tätä asetusta sovelletaan:

- kun kyseessä olevan lapsen asuinpaikka on jäsenvaltion alueella;
- jäsenvaltion toimivaltaisen tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon toisen jäsenvaltion alueella siinäkin tapauksessa, että kyseessä olevan lapsen asuinpaikka on sellaisessa Euroopan unionin ulkopuolisessa valtiossa, joka on mainitun yleissopimuksen sopimuspuoli.

62 artikla

Vaikutusten ulottuvuus

1. Edellä 59 artiklan 1 kohdassa sekä 60 ja 61 artiklassa mainittuja sopimuksia ja yleissopimuksia sovelletaan edelleen asioissa, joista tässä asetuksessa ei säädetä.

2. Edellä 60 artiklassa mainitut yleissopimukset ja erityisesti vuoden 1980 Haagin yleissopimus ovat edelleen voimassa niiden sopimuspuolina olevien jäsenvaltioiden välillä 60 artiklan mukaisesti.

63 artikla

Pyhän istuimen kanssa tehdyt sopimukset

1. Tämä asetus ei rajoita Vatikaanissa 7 päivänä toukokuuta 1940 allekirjoitetun Pyhän istuimen ja Portugalin välillä tehdyn kansainvälisen sopimuksen (konkordaatti) soveltamista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen sopimuksen mukaisesti annettu tuomio avioliiton mitättömäksi julistamisesta tunnustetaan jäsenvaltioissa III luvun 1 jaksossa säädetyin edellytyksin.

3. Mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, sovelletaan myös seuraaviin Pyhän istuimen kanssa tehtyihin kansainvälisiin sopimuksiin (konkordaatteihin):

- Italian tasavallan ja Pyhän istuimen välillä 11 päivänä helmikuuta 1929 tehty concordato lateranense, sellaisena kuin se on muutettuna Roomassa 18 päivänä helmikuuta 1984 allekirjoitetulla sopimuksella ja sen lisäpöytäkirjalla;
- Pyhän istuimen ja Espanjan välillä oikeusasioista 3 päivänä tammikuuta 1979 tehty sopimus.

4. Italia ja Espanja saavat soveltaa 2 kohdassa tarkoitettujen tuomioiden tunnustamiseen samoja menettelyjä ja tarkastuksia kuin kirkollisten tuomioistuinten 3 kohdassa tarkoitettujen Pyhän istuimen kanssa tehtyjen kansainvälisten sopimusten mukaisesti antamiin tuomioihin.

5. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle:

- jäljennös 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuista sopimuksista;
- tieto sopimusten irtisanomisesta tai muuttamisesta.

VI LUKU

SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

64 artikla

1. Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity, ja sellaisiin osapuolten välisiin sopimuksiin, jotka on tehty sen jälkeen, kun tätä asetusta on alettu soveltaa 72 artiklan mukaisesti.

2. Tuomiot, jotka on annettu tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivän jälkeen asioissa, jotka on pantu vireille ennen kyseistä päivää mutta asetuksen (EY) N:o 1347/2000 voimaantulopäivän jälkeen, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön tämän asetuksen III luvun säännösten mukaisesti, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat joko tämän asetuksen II luvun säännöksiä tai asetuksen (EY) N:o 1347/2000 säännöksiä taikka sellaisen yleissopimuksen määräyksiä, joka asian tullessa vireille oli voimassa tuomion antaneen ja pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion välillä.

3. Tuomiot, jotka on annettu ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää asioissa, jotka on pantu vireille asetuksen (EY) N:o 1347/2000 voimaantulon jälkeen, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön tämän asetuksen III luvun säännösten mukaisesti, jos ne liittyvät avioeroon, asumuseroon tai avioliiton pätemättömäksi julistamiseen taikka vanhempainvastuuseen yhteisiin lapsiin nähden tällaisten avioliitto-oikeuden alaan kuuluvien menettelyjen yhteydessä.

4. Tuomiot, jotka on annettu ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää mutta asetuksen (EY) N:o 1347/2000 voimaantulon jälkeen asioissa, jotka on pantu vireille ennen asetuksen (EY) N:o 1347/2000 voimaantuloa, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön tämän asetuksen III luvun säännösten mukaisesti, jos ne liittyvät avioeroon, asumuseroon tai avioliiton pätemättömäksi julistamiseen taikka vanhempainvastuuseen yhteisiin lapsiin nähden tällaisten avioliitto-oikeuden alaan kuuluvien menettelyjen yhteydessä, kun sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat joko tämän asetuksen II luvun säännöksiä tai asetuksen (EY) N:o 1347/2000 säännöksiä taikka sellaisen yleis-sopimuksen määräyksiä, joka asian tullessa vireille oli voimassa tuomion antaneen ja pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion välillä.

VII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

65 artikla

Uudelleentarkastelu

Viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2012 ja sen jälkeen viiden vuoden välein komissio toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta ja liittyy siihen tarvittaessa ehdotuksia asetuksen mukauttamiseksi.

66 artikla

Jäsenvaltiot, joissa on kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä

Sellaisissa jäsenvaltioissa, joissa on kaksi oikeusjärjestelmää tai säännöstöä tai useita oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan sen eri alueilla tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa:

- viittauksella asuinpaikkaan tässä jäsenvaltiossa tarkoitetaan viittausta asuinpaikkaan alueella;
- viittauksella kansallisuuteen tai Yhdistyneen kuningaskunnan ollessa kyseessä, "kotipaikkaan", tarkoitetaan viittausta jäsenvaltion lainsäädännössä määrättyyn alueeseen;
- viittauksella jäsenvaltion viranomaiseen tarkoitetaan viittausta asianomaisen valtion alueviranomaiseen;
- viittauksella pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion sääntöihin tarkoitetaan viittausta sen alueen sääntöihin, jossa toimivaltaan, tunnustamiseen tai täytäntöönpanoon vedotaan.

67 artikla

Keskusviranomaisia ja käytettäviä kieliä koskevat tiedot

Jäsenvaltioiden on annettava kolmen kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta komissiolle tiedoksi:

- edellä olevan 53 artiklan mukaisesti nimettyjen keskusviranomaisten nimet ja osoitteet sekä viestintämenetelmät;
- Kielet, joita voidaan käyttää viestinnässä keskusviranomaisten kanssa ja jotka ilmoitetaan 57 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

ja

- kielet, joita voidaan käyttää 45 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen todistuksen tapaamisoikeutta koskevan kohdan osalta.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kyseisiä tietoja koskevat muutokset.

Komissio saattaa tiedot julkisesti saataville.

68 artikla

Tuomioistuimia ja muutoksenhakumenettelyjä koskevat tiedot

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 21, 29, 33 ja 34 artiklassa tarkoitetut tuomioistuinten ja muutoksenhakumenettelyjen luettelot sekä niihin tehdyt muutokset.

Komissio päivittää kyseiset tiedot ja saattaa ne julkisesti saataville julkaisemalla ne *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja muilla asianmukaisilla tavoilla.

69 artikla

Muutokset liitteeseen IV—VII

Muutokset liitteiden I—IV vakiolomakkeisiin hyväksytään 70 artiklan 2 kohdan mukaista menettelyä noudattaen.

70 artikla

Komitea

- Komissiota avustaa komitea, jäljempänä 'komitea'.
- Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklaa.
- Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

71 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoaminen

1. Kumotaan neuvoston asetus (EY) N:o 1347/2000 tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä.
2. Viittauksia asetukseen (EY) N:o 1347/2000 pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä V olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Brysselissä 27 päivänä marraskuuta 2003.

72 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

Asetusta sovelletaan 1 päivästä maaliskuuta 2005, lukuun ottamatta 67, 68, 69 ja 70 artiklaa, joita sovelletaan 1 päivästä elokuuta 2004.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

R. CASTELLI

LIITE I

39 ARTIKLASSA TARKOITETTU AVIOLIITTOASIASSA ANNETTUA TUOMIOTA KOSKEVA TODISTUS ⁽¹⁾

1. Maa, jossa tuomio on annettu
2. Todistuksen antava tuomioistuin tai viranomainen
 - 2.1 Nimi
 - 2.2 Osoite
 - 2.3 Puhelin/faksi/sähköpostiosoite
3. Avioliitto
 - 3.1 Aviovaimo
 - 3.1.1 Täydellinen nimi
 - 3.1.2 Osoite
 - 3.1.3 Syntymämaa ja -paikka
 - 3.1.4 Syntymäaika
 - 3.2 Aviomies
 - 3.2.1 Täydellinen nimi
 - 3.2.2 Osoite
 - 3.2.3 Syntymämaa ja -paikka
 - 3.2.4 Syntymäaika
 - 3.3 Avioliiton solmimismaa, -paikka (jos tiedossa) ja -päivä
 - 3.3.1 Avioliiton solmimismaa
 - 3.3.2 Avioliiton solmimispaikka (jos tiedossa)
 - 3.3.3 Avioliiton solmispäivä
4. Tuomion antanut tuomioistuin
 - 4.1 Tuomioistuimen nimi
 - 4.2 Tuomioistuimen sijaintipaikka
5. Tuomio
 - 5.1 Päivämäärä
 - 5.2 Viitenumero
 - 5.3 Tuomion laji
 - 5.3.1 Avioero
 - 5.3.2 Avioliiton pätemättömäksi julistaminen
 - 5.3.3 Asumusero

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskeissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta.

- 5.4 Annettiinko tuomio vastaajan poissa ollessa?
- 5.4.1 Ei
- 5.4.2 Kyllä ⁽¹⁾
6. Niiden asianosaisten nimet, jolle on myönnetty oikeusapua
7. Voidaanko tuomioon vielä hakea muutosta tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti?
- 7.1 Ei
- 7.2 Kyllä
8. Oikeusvaikutusten alkamispäivämäärä siinä jäsenvaltiossa, jossa tuomio on annettu
- 8.1 Avioero
- 8.2 Asumusero

Tehty ssa/ssä, päivänä kuuta

Allekirjoitus ja/tai leima

⁽¹⁾ 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut asiakirjat on liitettävä mukaan.

LIITE II

39 ARTIKLASSA TARKOITETTU VANHEMPAINVASTUUTA KOSKEVISSA ASIOISSA ANNETTUA TUOMIOTA KOSKEVA TODISTUS ⁽¹⁾

1. Jäsenvaltio, jossa tuomio on annettu
2. Todistuksen antava tuomioistuin tai viranomainen
 - 2.1 Nimi
 - 2.2 Osoite
 - 2.3 Puhelin/faksi/sähköpostiosoite
3. Tapaamisoikeuden saaneet henkilöt
 - 3.1 Täydellinen nimi
 - 3.2 Osoite
 - 3.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
4. Muut kuin 3 kohdassa mainitut vanhempainvastuussa olevat henkilöt ⁽²⁾
 - 4.1
 - 4.1.1 Täydellinen nimi
 - 4.1.2 Osoite
 - 4.1.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.2
 - 4.2.1 Täydellinen nimi
 - 4.2.2 Osoite
 - 4.2.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.3
 - 4.3.1 Täydellinen nimi
 - 4.3.2 Osoite
 - 4.3.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
5. Tuomion antanut tuomioistuin
 - 5.1 Tuomioistuimen nimi
 - 5.2 Tuomioistuimen sijaintipaikka
6. Tuomio
 - 6.1 Päivämäärä
 - 6.2 Viitenumero
 - 6.3 Annettiinko tuomio vastaajan poissa ollessa?
 - 6.3.1 Ei
 - 6.3.2 Kyllä ⁽³⁾

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta.

⁽²⁾ Jos on kyse yhteishuollosta, 3 kohdassa mainittu henkilö voidaan mainita myös 4 kohdassa.

⁽³⁾ 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen asiakirjat on liitettävä mukaan.

7. Lapset, joita tuomio koskee ⁽¹⁾
- 7.1 Täydellinen nimi ja syntymäaika
- 7.2 Täydellinen nimi ja syntymäaika
- 7.3 Täydellinen nimi ja syntymäaika
- 7.4 Täydellinen nimi ja syntymäaika
8. Niiden asianosaisten nimet, joille on myönnetty oikeusapua
9. Täytäntöönpanokelpoisuutta ja tiedoksiantoa koskeva ilmoitus
- 9.1 Voidaanko tuomio panna täytäntöön tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti?
- 9.1.1 Kyllä
- 9.1.2 Ei
- 9.2 Onko tuomio annettu tiedoksi sille asianosaiselle, jota vastaan täytäntöönpanoa on haettu?
- 9.2.1 Kyllä
- 9.2.1.1 Asianosaisen täydellinen nimi
- 9.2.1.2 Osoite
- 9.2.1.3 Tiedoksiantopäivä
- 9.2.2 Ei
10. Erityistiedot tapaamisoikeutta koskevista tuomioista, jos 28 artiklan mukaisesti pyydetään täytäntöönpanomenettelyä. Tätä mahdollisuutta tarkoitetaan 40 artiklan 2 kohdassa:
- 10.1 Järjestelyt tapaamisoikeuden käyttämiseksi (jos ja sikäli kuin tiedot sisältyvät tuomioon)
- 10.1.1 Päivämäärä, kellonaika
- 10.1.1.1 Alku
- 10.1.1.2 Loppu
- 10.1.2 Paikkakunta
- 10.1.3 Vanhempainvastuunkantajan erityisveloitteet
- 10.1.4 Tapaamisoikeuden saaneen henkilön erityisveloitteet
- 10.1.5 Tapaamisoikeuden käyttöön liitetyt rajoitukset
11. Erityistiedot lapsen palauttamista koskevista tuomioista, jos 28 artiklan mukaisesti pyydetään täytäntöönpanomenettelyä. Tätä mahdollisuutta edellytetään 40 artiklan 2 kohdassa:
- 11.1 Tuomio edellyttää lapsen palauttamista
- 11.2 Henkilö, jolle lapsi on määrä palauttaa (jos tieto sisältyy tuomioon)
- 11.2.1 Täydellinen nimi
- 11.2.2 Osoite

Tehty ssa/ssä, päivänä kuuta

Allekirjoitus ja/tai leima

⁽¹⁾ Jos tuomio koskee useampaa kuin neljää lasta, käytetään lisäksi toista lomaketta.

LIITE III

41 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETTU TAPAAMISOIKEUTTA KOSKEVISSA ASIOISSA ANNETTUA TUOMIOTA KOSKEVA TODISTUS ⁽¹⁾

1. Jäsenvaltio, jossa tuomio on annettu
2. Todistuksen antava tuomioistuin tai viranomainen
 - 2.1 Nimi
 - 2.2 Osoite
 - 2.3 Puhelin/faksi/sähköpostiosoite
3. Tapaamisoikeuden saaneet henkilöt
 - 3.1 Täydellinen nimi
 - 3.2 Osoite
 - 3.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
4. Muut kuin 3 kohdassa mainitut vanhempainvastuunkantajat ⁽²⁾ ⁽³⁾ (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.1
 - 4.1.1 Täydellinen nimi
 - 4.1.2 Osoite
 - 4.1.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.2
 - 4.2.1 Täydellinen nimi
 - 4.2.2 Osoite
 - 4.2.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.3 Muut
 - 4.3.1 Täydellinen nimi
 - 4.3.2 Osoite
 - 4.3.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
5. Tuomion antanut tuomioistuin
 - 5.1 Tuomioistuimen nimi
 - 5.2 Tuomioistuimen sijaintipaikka
6. Tuomio
 - 6.1 Päivämäärä
 - 6.2 Viitenumero

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta.

⁽²⁾ Jos on kyse yhteishuollosta, 3 kohdassa mainittu henkilö voidaan mainita myös 4 kohdassa.

⁽³⁾ Merkitkää rasti sen henkilön kohdalla olevaan ruutuun, jonka osalta tuomio olisi pantava täytäntöön.

7. Lapset, joita tuomio koskee ⁽¹⁾
 - 7.1 Täydellinen nimi ja syntymäaika
 - 7.2 Täydellinen nimi ja syntymäaika
 - 7.3 Täydellinen nimi ja syntymäaika
 - 7.4 Täydellinen nimi ja syntymäaika
8. Voidaanko tuomioon vielä hakea muutosta tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti?
 - 8.1 Kyllä
 - 8.2 Ei
9. Jos tuomio on annettu pois jäänyttä vastaajaa vastaan, haastehakemus tai vastaava asiakirja on annettu tiedoksi pois jääneelle henkilölle niin hyvissä ajoin ja sillä tavalla, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa, tai vaikka sitä ei ole annettu tiedoksi mainituin ehdoin, hänen on todettu yksiselitteisesti hyväksyneen tuomion.
10. Kaikilla asianosaisten osapuolilla on ollut tilaisuus tulla kuulluiksi
11. Lapsilla oli tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi jos sitä pidettiin aiheettomana lasten iän ja kehitystason huomioon ottaen
12. Järjestelyt tapaamisoikeuden käyttämiseksi (jos tiedot sisältyvät tuomioon)
 - 12.1 Päivämäärä, kellonaika
 - 12.1.1 Alku
 - 12.1.2 Loppu
 - 12.2 Paikkakunta
 - 12.3 Vanhempainvastuunkantajan erityisvelvoitteet
 - 12.4 Tapaamisoikeuden saaneen henkilön erityisvelvoitteet
 - 12.5 Tapaamisoikeuden käyttöön liitetyt rajoitukset
13. Niiden asianosaisten nimet, joille on myönnetty oikeusapua

Tehty ssa/ssä, päivänä kuuta

Allekirjoitus ja/tai leima

⁽¹⁾ Jos tuomio koskee useampaa kuin neljää lasta, käytetään lisäksi toista lomaketta.

LIITE IV

42 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETTU TODISTUS LAPSEN PALAUTTAMISESTA ⁽¹⁾

1. Jäsenvaltio, jossa tuomio on annettu
2. Todistuksen antava tuomioistuin tai viranomainen
 - 2.1 Nimi
 - 2.2 Osoite
 - 2.3 Puhelin/faksi/sähköpostiosoite
3. Henkilö, jolle lapsi on määrä palauttaa (jos tieto sisältyy tuomioon)
 - 3.1 Täydellinen nimi
 - 3.2 Osoite
 - 3.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
4. Vanhempainvastuunkantajat ⁽²⁾
 - 4.1 Äiti
 - 4.1.1 Täydellinen nimi
 - 4.1.2 Osoite (jos tämä tieto on saatavilla)
 - 4.1.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.2 Isä
 - 4.2.1 Täydellinen nimi
 - 4.2.2 Osoite (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.2.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.3 Muu
 - 4.3.1 Täydellinen nimi
 - 4.3.2 Osoite (jos tiedot ovat saatavilla)
 - 4.3.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedot ovat saatavilla)
5. Vastaaaja (jos tämä tieto on saatavilla)
 - 5.1 Täydellinen nimi
 - 5.2 Osoite (jos tämä tieto on saatavilla)
6. Tuomion antanut tuomioistuin
 - 6.1 Tuomioistuimen nimi
 - 6.2 Tuomioistuimen sijaintipaikka

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta.

⁽²⁾ Tämä kohta on valinnainen.

7. Tuomio
 - 7.1 Päivämäärä
 - 7.2 Viitenumero
 8. Lapset, joita tuomio koskee ⁽¹⁾
 - 8.1 Täydellinen nimi ja syntymäaika
 - 8.2 Täydellinen nimi ja syntymäaika
 - 8.3 Täydellinen nimi ja syntymäaika
 - 8.4 Täydellinen nimi ja syntymäaika
 9. Tuomiossa määrätään lapsen palauttamisesta
 10. Onko tuomio täytäntöönpanokelpoinen tuomion antaneessa jäsenvaltiossa?
 - 10.1 Kyllä
 - 10.2 Ei
 11. Lapsilla oli tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos sitä pidettiin aiheettomana lasten iän ja kehitystason huomioon ottaen
 12. Osapuolilla oli tilaisuus tulla kuulluiksi
 13. Tuomio edellyttää lapsen palauttamista ja tuomioistuimien on ottanut tuomiossaan huomioon kansainvälisestä lapsi-kaappauksesta 25 päivänä lokakuuta 1980 tehdyn yksityisoikeuden alaa koskevan Haagin yleissopimuksen 13 artiklan mukaisesti annetun tuomion taustalla olevat perustelut ja todisteet
 14. Tarvittaessa järjestelyt, joihin tuomioistuimet tai viranomaiset ovat ryhtyneet lapsen suojelemisen varmistamiseksi lapsen palattua siihen jäsenvaltioon, jossa hänen asuinpaikkansa on
 15. Niiden asianosaisten nimet, joille on myönnetty oikeusapua
- Tehty ssa/ssä, päivänä kuuta

Allekirjoitus ja/tai leima

⁽¹⁾ Jos tuomio koskee useampaa kuin neljää lasta, käytetään lisäksi toista lomaketta.

LIITE V

VASTAAVUUSTAULUKKO ASETUKSEN (EY) N:o 1347/2000 kanssa

Kumotut artiklat	Uuden tekstin vastaavat artiklat	Kumotut artiklat	Uuden tekstin vastaavat artiklat
1	1, 2	25	32
2	3	26	33
3	12	27	34
4		28	35
5	4	29	36
6	5	30	50
7	6	31	51
8	7	32	37
9	17	33	39
10	18	34	38
11	16, 19	35	52
12	20	36	59
13	2, 49, 46	37	60, 61
14	21	38	62
15	22, 23	39	
16		40	63
17	24	41	66
18	25	42	64
19	26	43	65
20	27	44	68, 69
21	28	45	70
22	21, 29	46	72
23	30	Liite I	68
24	31	Liite II	68
		Liite III	68
		Liite IV	Liite I
		Liite V	Liite II

LIITE VI

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen 59 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti annetut Ruotsin ja Suomen ilmoitukset.

Ruotsin ilmoitus

Ruotsi ilmoittaa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen 59 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, että avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävää Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehtyä sopimusta sekä siihen liittyvää loppupöytäkirjaa sovelletaan kokonaisuudessaan Ruotsin ja Suomen keskinäisissä suhteissa asetuksen säännösten sijasta.

Suomen ilmoitus

Suomi ilmoittaa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen 59 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, että avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävää Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehtyä sopimusta sekä siihen liittyvää loppupöytäkirjaa sovelletaan kokonaisuudessaan Suomen ja Ruotsin keskinäisissä suhteissa asetuksen säännösten sijasta.

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 27 päivänä marraskuuta 2003,

jäsenvaltioiden, jotka ovat vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolia, valtuuttamisesta allekirjoittamaan Euroopan yhteisön puolesta mainittua yleissopimusta muuttava pöytäkirja

(2003/882/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 61 artiklan c kohdan ja 67 artiklan 5 kohdan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Pöytäkirja vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun yleissopimuksen (jäljempänä "Pariisin yleissopimus") muuttamisesta on neuvoteltu, jotta korvausten maksamista ydintapahtumien aiheuttamien vahinkojen uhreille voitaisiin parantaa. Pöytäkirjassa määrätään korvausvastuumäärien korottamisesta ja ydinvoiman alan vahingonkorvausjärjestelmän ulottamisesta ympäristövahinkoihin.
- (2) Komissio on neuvotellut neuvoston 13 päivänä syyskuuta 2002 hyväksymien neuvotteluohjeiden mukaisesti yhteisön puolesta Pariisin yleissopimusta muuttavasta pöytäkirjasta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta. Neuvoston neuvotteluohjeissa ei määrätty neuvottelemaan lausekkeesta, joka mahdollistaisi yhteisön liittymisen pöytäkirjaan.
- (3) Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolet ovat hyväksyneet pöytäkirjan lopullisesti. Pöytäkirjan teksti on neuvoston neuvotteluohjeiden mukainen.
- (4) Yhteisöllä on Pariisin yleissopimuksen 13 artiklan muutoksen osalta yksinomainen toimivalta siltä osin kuin kyseinen muutos vaikuttaa tuomioistuimen toimivallasta

sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 44/2001⁽¹⁾ vahvistettuihin sääntöihin. Jäsenvaltiot säilyttävät toimivaltansa sellaisten tämän yleissopimuksen piiriin kuuluvien alojen osalta, jotka eivät vaikuta yhteisön oikeuteen. Ottaen huomioon yleissopimusta muuttavan pöytäkirjan tavoitteet ja tarkoitus ei ole mahdollista erottaa toisistaan yhteisön ja jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvien pöytäkirjan määräysten hyväksymistä.

- (5) Pariisin yleissopimusta muuttava pöytäkirja on yhteisölle ja sen jäsenvaltioille erityisen tärkeä, sillä sen avulla ydintapahtumien aiheuttamien vahinkojen korvaamista on mahdollista parantaa.
- (6) Alueelliset järjestöt eivät voi liittyä Pariisin yleissopimukseen ja sitä muuttavaan pöytäkirjaan. Tästä syystä yhteisö ei voi allekirjoittaa ja ratifioida pöytäkirjaa eikä liittyä siihen. Näin ollen on perusteltua, että jäsenvaltiot poikkeuksellisesti allekirjoittavat pöytäkirjan yhteisön puolesta.
- (7) Kolme jäsenvaltiota, Itävalta, Irlanti ja Luxemburg, eivät kuitenkaan ole Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolia. Koska pöytäkirjalla muutetaan Pariisin yleissopimusta, koska asetuksessa (EY) N:o 44/2001 sallitaan niiden jäsenvaltioiden, joita yleissopimus sitoo, soveltaa edelleen yleissopimuksessa määrättyjä toimivaltasääntöjä ja koska pöytäkirjalla ei olennaisesti muuteta mainitun yleissopimuksen toimivaltasääntöjä, on pidettävä asiallisesti perusteltuna, että tämä päätös osoitetaan ainoastaan niille jäsenvaltioille, jotka ovat Pariisin yleissopimuksen

⁽¹⁾ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

sopimuspuolia. Näin ollen Itävalta, Irlanti ja Luxemburg noudattavat edelleen asetuksessa (EY) N:o 44/2001 vahvistettuja yhteisön sääntöjä ja soveltavat niitä Pariisin yleissopimuksen ja sitä muuttavan pöytäkirjan soveltamisalalla.

- (8) Olisi siis säädettävä, että jäsenvaltiot, jotka ovat Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolia, allekirjoittavat yhteisön puolesta ja tässä päätöksessä esitetyin edellytyksin Pariisin yleissopimusta muuttavan pöytäkirjan edellyttäen, että se myöhemmin tehdään. Pöytäkirjan allekirjoittaminen ei vaikuta Itävallan, Irlannin ja Luxemburgin asemaan.
- (9) Pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan näin ollen Euroopan yhteisön osalta vain niihin jäsenvaltioihin, jotka nykyisin ovat Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolia, eikä niillä ole vaikutusta Itävallan, Irlannin ja Luxemburgin asemaan.
- (10) Asetus (EY) N:o 44/2001 sitoo Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia, ja ne osallistuvat siten tämän päätöksen tekemiseen.
- (11) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen tekemiseen, se ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

muuttava pöytäkirja yhteisön puolesta edellyttäen, että pöytäkirja myöhemmin tehdään, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön toimivaltaa. Pöytäkirjan allekirjoittaminen ei vaikuta Itävallan, Irlannin ja Luxemburgin asemaan.

2. Pariisin yleissopimusta muuttavan pöytäkirjan teksti on tämän päätöksen liitteenä.

3. Tässä asetuksessa 'jäsenvaltioilla' tarkoitetaan kaikkia jäsenvaltioita lukuun ottamatta Itävaltaa, Irlantia, Luxemburgia ja Tanskaa.

2 artikla

Jäsenvaltioiden on pyrittävä allekirjoittamaan pöytäkirja ennen 31 päivää joulukuuta 2003.

3 artikla

Allekirjoitettuaan Pariisin yleissopimusta muuttavan pöytäkirjan jäsenvaltioiden on kirjallisesti ilmoitettava Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön pääsihteeristöön, että allekirjoitus on tapahtunut tämän päätöksen mukaisesti.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu jäsenvaltioille Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Jäsenvaltioiden, jotka ovat nyt Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolia, on allekirjoitettava Pariisin yleissopimusta

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

R. CASTELLI

PÖYTÄKIRJA

Vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun yleissopimuksen muuttamisesta

Saksan liittotasavallan, Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Espanjan kuningaskunnan, Suomen tasaval-
lan, Ranskan tasavallan, Kreikan tasavallan, Italian tasavallan, Norjan kuningaskunnan, Alankomaiden kuningaskunnan,
Portugalin tasavallan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, Slovenian tasavallan, Ruotsin
kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Turkin tasavallan HALLITUKSET,

jotka pitävät toivottavana muuttaa Euroopan taloudellisen yhteistyön järjestön, nykyisen Taloudellisen yhteistyön ja kehi-
tyksen järjestön puitteissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä, Pariisissa 28 päivänä tammikuuta 1964 allekirjoitetulla
lisäpöytäkirjalla ja Pariisissa 16 päivänä marraskuuta 1982 allekirjoitetulla pöytäkirjalla muutettua yleissopimusta,

OVAT SOPINEET seuraavasta:

I

Vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä
lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutettua yleissopimusta muutetaan seuraavasti:

A. Korvataan yleissopimuksen 1 artiklan a kohdan i ja ii alakohta seuraavasti:

- ”i) ’Ydintapahtuma’ tarkoittaa jokaista ydinvahingon aiheuttanutta tapahtumaa tai samasta alkulähteestä johtu-
nutta tapahtumasarjaa;
- ii) ’Ydinlaitos’ tarkoittaa reaktoreita, lukuun ottamatta kuljetusvälineen osana olevia reaktoreita, ydinainetta val-
mistavia tai käsitteleviä tehtaita, ydinpolttoaineen isotooppeja erottavia tehtaita, säteilytetyn ydinpolttoaineen
muokkausta suorittavia tehtaita, ydinaineen säilytyslaitoksia, lukuun ottamatta niitä laitoksia, jotka on tarkoi-
tettu vain tilapäiseen varastointiin aineen kuljetuksen aikana, sellaisia reaktoreita, tehtaita ja laitoksia, joita
olla poistamassa käytöstä, sekä sen mukaan kuin järjestön ydinenergian johtokomitea (jäljempänä ’johtoko-
mitea’) määrää, muita laitoksia, joissa on ydinpolttoainetta tai radioaktiivista ainetta tai jätettä. Sopimusvaltio
voi määrätä, että saman haltijan kahta tai useampaa samalla alueella sijaitsevaa ydinlaitosta, samoin kuin
muuta samalla alueella sijaitsevia tiloja, joissa säilytetään radioaktiivista ainetta, pidetään yhtenä ydinlaitokse-
na”.

B. Lisätään yleissopimuksen 1 artiklan a kohtaan seuraava uusi vii, viii, ix ja x alakohta:

”vii) ’Ydinvahinko’ tarkoittaa:

1. kuolemantapausta tai henkilövahinkoa,
2. omaisuuden tuhoutumista tai vahingoittumista,

sekä, sen mukaan kuin toimivaltaisen tuomioistuimen soveltamassa laissa määrätään, seuraavia vahinkoja:

3. edellä 1 tai 2 alakohdassa tarkoitettua vahingosta johtuvaa taloudellista menetystä, siltä osin kuin se ei
sisälly kyseisissä alakohdissa tarkoitettuun vahinkoon, jos taloudellisen menetyksen kärsineellä on oikeus
vaatia korvausta kyseisissä alakohdissa tarkoitettua vahingosta,
4. pilaantuneen ympäristön ennallistamistoimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia, paitsi jos pilaantuminen on
vähäistä, edellyttäen, että toimenpiteisiin on tosiasiaassa ryhdytty tai ryhdytään ja että kustannukset eivät
sisälly 2 alakohdassa tarkoitettuun vahinkoon,

5. tulon menetystä, joka johtuu ympäristön käyttöön tai hyödyntämiseen liittyvästä välittömästä taloudellisesta edusta ja on aiheutunut ympäristön merkittävästä pilaantumisesta siltä osin kuin menetys ei sisälly edellä 2 alakohdassa tarkoitettuun vahinkoon,
6. torjuntatoimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia, ja tällaisista toimenpiteistä johtuvia lisävahinkoja, kuitenkin niin,

että ydinvahingolla tarkoitetaan 1–5 alakohdan mukaista menetystä tai vahinkoa ainoastaan niiltä osin kuin se aiheutuu ydinlaitoksessa olevan säteilylähteen ionisoivasta säteilystä, ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen tuotteen tai jätteen ionisoivasta säteilystä taikka tällaisesta laitoksesta peräisin olevan tai sellaiseen kuljetettavan ydinaineen ionisoivasta säteilystä, joka johtuu joko kyseessä olevan aineen tai tuotteen radioaktiivisista ominaisuuksista tai mainitunlaisista ominaisuuksista ja niiden yhteydessä esiintyvistä aineen tai tuotteen myrkyllisyyteen tai räjähtävyyteen liittyvistä tai muista vaarallisista ominaisuuksista;

- viii) 'ennallistamistoimenpiteet' tarkoittavat kohtuullisia toimenpiteitä, jotka sen paikan toimivaltaiset viranomaiset, missä niihin ryhdytään, ovat hyväksyneet ja joilla pyritään korjaamaan tai palauttamaan ennalleen vahingoituneita tai tuhoutuneita ympäristön osia tai, mikäli kohtuullista, sijoittamaan tällaisia osia vastaava aines ympäristöön. Se, kenellä on oikeus ryhtyä tällaisiin toimenpiteisiin, määräytyy sen valtion lain mukaan, jossa ydinvahinko kärsitään;
- ix) 'torjuntatoimenpiteet' tarkoittavat kohtuullisia toimenpiteitä, jotka sen paikan toimivaltaiset viranomaiset, missä niihin ryhdytään, ovat hyväksyneet ja joilla pyritään ydinvahingon tai sellaisen tapahtuman jälkeen, joka aiheuttaa vakavan ja välittömän ydinvahingon uhan, estämään tai minimoimaan a kohdan vii alakohdan 1–5 alakohdassa tarkoitettu menetys tai vahinko;
- x) 'kohtuulliset toimenpiteet' tarkoittavat toimenpiteitä, joita toimivaltaisen tuomioistuimen soveltaman lain mukaan pidetään asianmukaisina ja kustannuksiltaan kohtuullisina kaikki asiaan vaikuttavat tekijät huomioon ottaen, esimerkiksi:
 1. aiheutuneen ydinvahingon luonne ja laajuus tai torjuntatoimenpiteiden osalta vahingon uhan luonne ja laajuus,
 2. toimenpiteiden todennäköinen tehokkuus silloin, kun niihin ryhdytään, ja
 3. asiaan liittyvä tieteellinen ja tekninen asiantuntemus.”

C. Korvataan yleissopimuksen 2 artikla seuraavasti:

- ”a) Tätä yleissopimusta sovelletaan ydinvahinkoon, joka on kärsitty seuraavien valtioiden alueella tai niiden kansainvälisen oikeuden mukaisesti perustetulla merivyöhykkeellä taikka niiden rekisteröimällä aluksella tai ilma-aluksella, silloin kun alus ei ole sellaisen tämän yleissopimuksen ulkopuolisen valtion alueella, jota ei mainita tämän kohdan ii–iv alakohdassa:
 - i) sopimusvaltio;
 - ii) tämän yleissopimuksen ulkopuolinen valtio, joka on ydintapahtuman ajankohtana Wienissä 21 päivänä toukokuuta 1963 tehdyn korvausvastuuta ydinvahinkojen alalla koskevan yleissopimuksen sopimusvaltio, mukaan lukien sen muutokset, jotka ovat kyseisen sopimusvaltion osalta voimassa, sekä 21 päivänä syyskuuta 1988 tehdyn Wienin ja Pariisin yleissopimusten soveltamista koskevan yhteispöytäkirjan osapuoli, edellyttäen kuitenkin, että se Pariisin yleissopimuksen sopimusvaltio, jonka alueella vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijan laitos sijaitsee, on myös yhteispöytäkirjan osapuoli;
 - iii) tämän yleissopimuksen ulkopuolinen valtio, jolla ei ydintapahtuman ajankohtana ole alueellaan tai kansainvälisen oikeuden mukaisesti perustetulla merivyöhykkeellään yhtään ydinlaitosta; tai
 - iv) muu tämän yleissopimuksen ulkopuolinen valtio, jolla on ydintapahtuman ajankohtana voimassa ydinvas-
tuuta koskeva lainsäädäntö, joka mahdollistaa vastaavat vastavuoroiset edut ja joka perustuu samanlaisiin periaatteisiin kuin tämä yleissopimus, mukaan lukien säännökset ydinlaitoksen haltijan tuottamuksesta riippumatosta vastuusta, ydinlaitoksen haltijan yksinomaisesta vastuusta tai vastaavanlaisesta vastuusta, tuomioistuimen yksinomaisesta toimivallasta, kaikkien ydintapahtuman uhrien tasa-arvoisesta kohtelusta, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, sekä korvausten, korkojen ja kustannusten vapaasta siirto-oikeudesta;

- b) Tämän artiklan määräykset eivät estä sopimusvaltiota, jonka alueella vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijan laitos sijaitsee, antamasta säännöksiä tämän yleissopimuksen laajemmasta soveltamisesta.”
- D. Korvataan yleissopimuksen 3 artikla seuraavasti:
- ”a) Ydinlaitoksen haltija on tämän yleissopimuksen mukaisesti vastuussa ydinvahingosta silloin, kun kyse ei ole:
- i) ydinvahingosta, joka on kohdistunut ydinlaitokseen itseensä tai tämän laitoksen alueella olevaan muuhun valmiiseen tai rakenteilla olevaan ydinlaitokseen; eikä
 - ii) ydinvahingosta, joka on kohdistunut edellä tarkoitettujen laitosten alueella olevaan omaisuuteen, jota käytetään tai joka on tarkoitettu käytettäväksi sellaisten laitosten yhteydessä;
- ja kun vahinko on todistettavasti aiheutunut kyseisessä ydinlaitoksessa sattuneesta ydintapahtumasta tai siihen liittyy kyseisestä laitoksesta peräisin olevia ydinaineita, jollei 4 artiklan määräyksistä muuta johdu.
- b) Kun ydinvahinko on aiheutunut sekä ydintapahtumasta että muusta tapahtumasta, sitä osaa muun tapahtuman aiheuttamasta vahingosta, jota ei voida kohtuudella erottaa ydintapahtuman aiheuttamasta ydinvahingosta, pidetään ydintapahtuman aiheuttamana ydinvahinkona. Kun ydinvahinko on aiheutunut sekä ydintapahtumasta että sellaisesta ionisoivasta säteilystä, jota tämä yleissopimus ei koske, tämän yleissopimuksen määräykset eivät rajoita kyseiseen ionisoivaan säteilyyn liittyvien henkilöiden vastuuta eivätkä muutoin vaikuta siihen.”
- E. Numeroidaan yleissopimuksen 4 artiklan c ja d kohta uudelleen d ja e kohdaksi ja lisätään artiklaan seuraava uusi c kohta:
- ”c) Vastuu voi a kohdan i ja ii alakohdan ja b kohdan i ja ii alakohdan mukaisesti siirtyä toisen ydinlaitoksen haltijalle ainoastaan, jos kuljetettavilla ydinaineilla on kyseiselle ydinlaitoksen haltijalle välitöntä taloudellista merkitystä.”
- F. Korvataan yleissopimuksen 5 artiklan b ja d kohta seuraavasti:
- ”b) Jos ydinvahinko on kuitenkin aiheutunut ydinlaitoksessa sattuneesta ydintapahtumasta, joka koskee vain ydinaineita, jotka on varastoitu sinne tilapäisesti kuljetuksen aikana, ydinlaitoksen haltija ei ole vastuussa, jos toinen ydinlaitoksen haltija tai henkilö on 4 artiklan mukaan ydinvahingosta vastuussa.
- d) Jos useat ydinlaitoksen haltijat ovat tämän yleissopimuksen mukaan vastuussa samasta ydinvahingosta, he vastaavat siitä omasta ja toistensa puolesta, kuitenkin niin, että jos vastuu johtuu ydinvahingosta, joka on aiheutunut kuljetettavina olevia ydinaineita koskevasta ydintapahtumasta joko samassa kuljetusvälineessä tai, kun on kysymys kuljetuksen aikana tapahtuneesta tilapäisestä varastoinnista, samassa ydinlaitoksessa, mainittujen ydinlaitoksen haltijain yhteenlasketun vastuun enimmäismäärä on sama kuin korkein yksittäisen ydinlaitoksen haltijan vastuu on 7 artiklan mukaan. Missään tapauksessa ei ydinlaitoksen haltijan vastuu ydintapahtuman johdosta voi olla suurempi kuin hänen 7 artiklan mukainen vastuunsa.”
- G. Korvataan yleissopimuksen 6 artiklan c ja e kohta seuraavasti:
- ”c) i) Tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta:
1. henkilön vastuuseen sellaisesta ydintapahtumasta aiheutuneesta ydinvahingosta, josta ydinlaitoksen haltija ei 3 artiklan a kohdan tai 9 artiklan nojalla ole vastuussa tämän yleissopimuksen mukaan ja joka on johtunut tämän henkilön vahingoittamisen tarkoituksessa tekemästä toimesta tai laiminlyönnistä,
 2. kuljetusvälineen osana olevan reaktorin käyttöön asianmukaisesti luvan saaneen henkilön vastuuseen ydintapahtuman aiheuttamasta ydinvahingosta, jos ydinlaitoksen haltija ei ole vahingosta vastuussa 4 artiklan a kohdan iii alakohdan tai b kohdan iii alakohdan mukaan;
- ii) Laitoksen haltija ei ole vastuussa tämän yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolella olevista ydintapahtuman aiheuttamista ydinvahingoista.

- e) Jos ydinlaitoksen haltija osoittaa, että ydinvahinko on aiheutunut kokonaan tai osittain joko vahingonkärsineen törkeästä huolimattomuudesta tai vahingonkärsineen vahingoittamisen tarkoituksessa tekemästä toimesta tai laiminlyönnistä, toimivaltainen tuomioistuin voi vapauttaa ydinlaitoksen haltijan korvausvelvoitteesta kokonaan tai osittain kyseisen henkilön kärsimän vahingon osalta, jos tämä on kansallisen lain mukaan mahdollista.”

H. Korvataan yleissopimuksen 7 artikla seuraavasti:

- a) Kukin sopimusvaltio varmistaa lainsäädäntönsä mukaisesti, että ydinlaitoksen haltijan vastuu yksittäisestä ydintapahtuman aiheuttamasta ydinvahingosta on vähintään 700 miljoonaa euroa.
- b) Edellä a kohdan ja 21 artiklan c kohdan määräysten estämättä sopimusvaltio voi:
- i) vahvistaa ydinlaitokselle alhaisemman vastuun määrän, ottaen huomioon kyseessä olevan ydinlaitoksen luonteen ja seuraukset, joita sieltä peräisin olevalla ydintapahtumalla todennäköisesti olisi, edellyttäen kuitenkin, että tällä tavoin vahvistettu määrä on joka tapauksessa vähintään 70 miljoonaa euroa; ja
- ii) vahvistaa ydinaineiden kuljetukselle alhaisemman vastuun määrän ottaen huomioon kuljettavien ydinaineiden luonteen ja seuraukset, joita siitä peräisin olevalla ydintapahtumalla todennäköisesti olisi, edellyttäen kuitenkin, että tällä tavoin vahvistettu määrä on joka tapauksessa vähintään 80 miljoonaa euroa.
- c) Korvaus, joka maksetaan ydintapahtuman ajankohtana kyseessä olevia ydinaineita sisältäneelle kuljetusvälineelle aiheutuneesta ydinvahingosta, ei voi alentaa ydinlaitoksen haltijan vastuuta muusta ydinvahingosta alle 80 miljoonan euron tai alle sellaisen korkeamman vastuun määrän, josta sopimusvaltion lainsäädännössä säädetään.
- d) Sopimusvaltion alueella olevien ydinlaitosten haltijoiden vastuun määrää, joka on vahvistettu a tai b kohdan mukaisesti taikka 21 artiklan c kohdan mukaisesti, sekä c kohdan mukaisia sopimusvaltion lainsäädännön säännöksiä sovelletaan ydinlaitosten haltijoiden vastuuseen riippumatta siitä, missä ydintapahtuma sattuu.
- e) Sopimusvaltio voi asettaa alueensa kautta tapahtuvan ydinaineiden kuljetuksen ehdoksi sen, että ulkomaisen ydinlaitoksen haltijan vastuun enimmäismäärää korotetaan, jos se katsoo, että vastuun määrä ei ole riittävä ydintapahtuman uhan kattamiseksi kuljetuksen aikana, edellyttäen kuitenkin, että tällä tavoin korotettu vastuun määrä ei ylitä kyseisen sopimusvaltion omalla alueella sijaitsevien ydinlaitosten haltijoiden vastuun enimmäismäärää.
- f) Edellä e kohdan määräyksiä ei sovelleta:
- i) merikuljetuksiin silloin, kun aluksilla on oikeus hätätilanteessa päästä sopimusvaltion satamaan tai oikeus viattomaan kauttakulkuun sen alueella; eikä
- ii) ilmakuljetuksiin silloin, kun ilma-aluksilla on oikeus sopimuksen tai kansainvälisen oikeuden nojalla lentää sopimusvaltion alueen yli tai laskeutua sen alueelle.
- g) Silloin, kun yleissopimusta sovelletaan sen ulkopuoliseen valtioon 2 artiklan a kohdan iv alakohdan mukaisesti, sopimusvaltio voi vahvistaa ydinvahingon varalle vastuun määrän, joka on alempi kuin tämän artiklan tai 21 artiklan c kohdan mukaisesti vahvistettu vastuun vähimmäismäärä, jos kyseinen valtio ei vastavuoroisesti myönnä samaa määrää vastaavaa etua.
- h) Tuomioistuimen määräämiä korkoja tai kulukorvauksia tähän yleissopimukseen perustuvien vahingonkorvauskanteiden osalta ei pidetä tässä yleissopimuksessa tarkoitettuina vahingonkorvauksina, vaan ydinlaitoksen haltijan on maksettava ne sen summan lisäksi, joka hänen on maksettava tämän artiklan mukaisesti.
- i) Tässä artiklassa mainitut summat voidaan muuntaa kansalliseksi valuutaksi pyöristettyinä.
- j) Kukin sopimusvaltio varmistaa, että vahingonkärsineiden oikeus vahingonkorvaukseen voidaan panna täytäntöön ilman, että heidän tarvitsee erikseen panna vireille oikeudenkäyntiä sen perusteella, mistä vahingonkorvaukseen tarkoitetut varat ovat peräisin.”

I. Korvataan yleissopimuksen 8 artikla seuraavasti:

- "a) Oikeus korvaukseen tämän yleissopimuksen mukaan vanhentuu, ellei kannetta ole pantu vireille:
- i) ihmishengen menetyksen ja henkilövahingon osalta 30 vuoden kuluessa ydintapahtuman sattumisesta;
 - ii) muun ydinvahingon osalta kymmenen vuoden kuluessa ydintapahtuman sattumisesta.
- b) Kansallisessa lainsäädännössä voidaan kuitenkin määrätä a kohdan i tai ii alakohdan mukaista vanhentumisaikaa pidemmästä vanhentumisajasta, jos se sopimusvaltio, jonka alueella vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijan laitos sijaitsee, on ryhtynyt toimenpiteisiin kyseisen ydinlaitoksen haltijan vastuun kattamiseksi sellaisten vahingonkorvauskanteiden osalta, jotka on pantu vireille a kohdan i tai ii alakohdan mukaisen vanhentumisajan kulumisen jälkeen kyseisen pidemmän vanhentumisajan aikana.
- c) Edellä b kohdan mukaisesti säädetyn pidemmän vanhentumisajan kuluessa vireille pantu kanne ei kuitenkaan missään tapauksessa saa vaikuttaa sellaisten henkilöiden oikeuteen saada vahingonkorvausta tämän yleissopimuksen nojalla, jotka ovat panneet vireille kanteen ydinlaitoksen haltijaa vastaan:
- i) 30 vuoden kuluessa henkilövahingon tai ihmishengen menetyksen osalta;
 - ii) kymmenen vuoden kuluessa muiden ydinvahinkojen osalta.
- d) Kansallisessa lainsäädännössä voidaan määrätä oikeudelle vahingonkorvaukseen vähintään kolmen vuoden pituinen vanhentumisaika, joka lasketaan päivästä, jona vahingonkärsijä sai tiedon tai hänen olisi kohtuullista huolellisuutta noudattaen pitänyt saada tieto ydinvahingosta ja vastuussa olevasta ydinlaitoksen haltijasta, edellyttäen, että a ja b kohdan mukaisesti määrättyjä vanhentumisaikoja ei ole ylitetty.
- e) Kun 13 artiklan f kohdan ii alakohdan määräykset ovat sovellettavissa, oikeus vahingonkorvaukseen ei kuitenkaan vanhene, jos a, b tai d kohdan mukaisen vanhentumisajan kuluessa:
- i) kanne on, ennen kuin 17 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin on nimennyt toimivaltaisen tuomioistuimen, pantu vireille jossakin sellaisessa tuomioistuimessa, joiden joukosta se voi valita toimivaltaisen tuomioistuimen. Jos 17 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin nimeää toimivaltaiseksi tuomioistuimeksi jonkin muun kuin sen, jossa kanne on jo pantu vireille, se voi määrätä päivän, johon mennessä kanne on pantava vireille sen nimeämässä toimivaltaisessa tuomioistuimessa; tai
 - ii) kyseessä olevaa sopimusvaltiota on pyydetty esittämään 13 artiklan f kohdan ii alakohdan mukaisesti tuomioistuimelle pyyntö nimetä toimivaltainen tuomioistuin ja tämän nimeämisen jälkeen kanne on pantu vireille tuomioistuimen määrämän ajan kuluessa.
- f) Jollei kansallisessa lainsäädännössä toisin määrätä, on henkilöllä, joka on kärsinyt ydintapahtuman johdosta ydinvahingon ja joka on pannut korvauskanteen vireille tässä artiklassa mainitussa määräajassa, oikeus muuttaa vaatimustaan, jos ydinvahinko on pahentunut määräajan päättymisen jälkeen, edellyttäen, että toimivaltainen tuomioistuin ei ole lopullisesti ratkaissut asiaa."

J. Korvataan yleissopimuksen 9 artikla seuraavasti:

"Ydinlaitoksen haltija ei ole vastuussa ydintapahtuman aiheuttamasta ydinvahingosta silloin, kun ydintapahtuma on suoranaisesti johtunut aseellisesta selkkauksesta, vihollisuuksista, sisällissodasta tai kapinasta."

K. Korvataan yleissopimuksen 10 artikla seuraavasti:

- "a) Ydinlaitoksen haltija on, kattaakseen tämän yleissopimuksen mukaisen vastuun, velvollinen ottamaan ja pitämään voimassa 7 artiklan a tai b kohdan tai 21 artiklan c kohdan mukaiseen määrään asti vakuutuksen tai muun taloudellisen takuun, joka luonteeltaan ja ehdoiltaan vastaa toimivaltaisen viranomaisen antamia määräyksiä.
- b) Jos ydinlaitoksen haltijan vastuun määrää ei ole rajoitettu, sopimusvaltio, jonka alueella vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijan laitos sijaitsee, määrää rajan vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijan taloudelliselle takuulle, edellyttäen, että näin määrätty raja on vähintään 7 artiklan a tai b kohdassa tarkoitettu määrä.

- c) Sopimusvaltio, jonka alueella vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijan laitos sijaitsee, varmistaa ydinlaitoksen haltijaa vastaan vahvistettujen korvausvaatimusten täyttämisen niiltä osin kuin vakuutusta tai taloudellista takuuta ei ole tai se ei ole riittävä korvausvaatimusten täyttämiseksi, varaamalla tähän tarkoitukseen riittävät varat, joiden määrä on vähintään 7 artiklan a kohdassa tai 21 artiklan c kohdassa tarkoitettu määrä.
- d) Vakuutuksenantaja tai se, joka on antanut muun taloudellisen takuun, ei voi tilapäisesti tai lopullisesti lakkauttaa a tai b kohdassa tarkoitettua vakuutusta tai muuta taloudellista takuuta jättämättä siitä ennakolta kirjallista ilmoitusta toimivaltaiselle viranomaiselle vähintään kahta kuukautta aikaisemmin tai, jos vakuutus tai taloudellinen takuu koskee ydinaineiden kuljetusta, sinä aikana, jolloin kuljetus jatkuu.
- e) Vakuutuksen, jälleenvakuutuksen tai muun taloudellisen takuun perusteella maksettavia määriä ei voida käyttää muuhun tarkoitukseen kuin ydintapahtuman aiheuttamien ydinvahinkojen korvaamiseen.”

L. Korvataan yleissopimuksen 12 artikla seuraavasti:

”Vahingonkorvaukset, jotka on maksettava tämän yleissopimuksen mukaan, vakuutus- ja jälleenvakuutusmaksut, 10 artiklan edellyttämän vakuutuksen, jälleenvakuutuksen tai muun taloudellisen takuun nojalla suoritettavat määrät sekä 7 artiklan h kohdassa tarkoitettut korot ja kulukorvaukset ovat vapaasti siirrettävissä sopimusvaltioiden rahanalueiden välillä.”

M. Korvataan yleissopimuksen 13 artikla seuraavasti:

- a) Jollei tässä artiklassa toisin määrätä, ainoastaan sen sopimusvaltion tuomioistuimet, jonka alueella ydintapahtuma sattui, ovat toimivaltaisia käsittelemään 3 ja 4 artiklan sekä 6 artiklan a kohdan nojalla vireille pantuja kanteita.
- b) Jos ydintapahtuma sattuu sopimusvaltion talousvyöhykkeen alueella tai, jos sopimusvaltiolla ei ole talousvyöhykettä, sellaisella alueella, jonka rajat eivät ylittäisi talousvyöhykkeen rajoja, jos sillä olisi sellainen, ainoastaan kyseisen sopimusvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään kyseisestä ydinvahingosta johtuvat vahingonkorvauskanteet, edellyttäen, että kyseessä oleva sopimusvaltio on ilmoittanut järjestön pääsihteerille kyseisen alueen rajat ennen ydintapahtuman sattumista. Tämän kohdan määräyksiä ei tule tulkita siten, että ne mahdollistaisivat toimivallan käytön tai merivyöhykkeiden rajojen määrittämisen kansainvälisen merioikeuden vastaisella tavalla.
- c) Jos ydintapahtuma sattuu sopimusvaltioiden alueen ulkopuolella tai se sattuu alueella, josta ei ole tehty b kohdan mukaista ilmoitusta, taikka ydintapahtuman paikka ei ole varmuudella määrättävissä, sen sopimusvaltion tuomioistuimet, jonka alueella vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijan laitos sijaitsee, ovat toimivaltaisia käsittelemään vahingonkorvauskanteet.
- d) Jos ydintapahtuma sattuu alueella, jota koskee 17 artiklan d kohdassa tarkoitettu tilanne, toimivaltaisia ovat ne tuomioistuimet, jotka 17 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin on kyseessä olevan sopimusvaltion pyynnöstä nimennyt tuomioistuimiksi, joiden sijaintivaltiolla on läheisin yhteys ydintapahtumaan ja jota sen seuraukset eniten koskevat.
- e) Tämän artiklan mukainen toimivallan käyttö tai b kohdan mukaisesti tehty alueen rajoja koskeva ilmoitus ei luo oikeuksia tai velvoitteita taikka ennakkotapausta vierekkäisten tai vastakkaisten rannikkovaltioiden välisten merirajojen määrittämisen osalta.
- f) Jos useamman sopimusvaltion tuomioistuimet olisivat a, b tai c kohdan mukaan toimivaltaisia, on toimivalta:
 - i) silloin, kun ydintapahtuma on sattunut osittain kaikkien sopimusvaltioiden alueiden ulkopuolella ja osittain ainoastaan yhden sopimusvaltion alueella, tämän viimeksi mainitun sopimusvaltion tuomioistuimilla; ja
 - ii) muissa tapauksissa niillä tuomioistuimilla, jotka 17 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin on kyseessä olevan sopimusvaltion pyynnöstä nimennyt tuomioistuimiksi, joiden sijaintivaltiolla on läheisin yhteys ydintapahtumaan ja jota sen seuraukset eniten koskevat.

- g) Sopimusvaltio, jonka tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään vahingonkorvauskanteita, varmistaa, että ydinvahinkojen osalta:
- i) mikä tahansa valtio voi panna vireille vahingonkorvauskanteen sellaisten henkilöiden puolesta, jotka ovat kärsineet ydinvahingon ja jotka ovat kyseisen valtion kansalaisia tai joilla on kotipaikka tai asuinpaikka kyseisen valtion alueella ja jotka ovat antaneet tähän suostumuksensa; ja
 - ii) kuka tahansa henkilö voi panna vireille kanteen vahvistaakseen tähän yleissopimukseen perustuvat oikeutensa, jotka on saatu sijaantulon tai luovutuksen perusteella.
- h) Sopimusvaltio, jonka tuomioistuimet ovat tämän yleissopimuksen mukaisesti toimivaltaisia, varmistaa, että ainoastaan yhdellä sen tuomioistuimista on toimivalta antaa päätös vahingonkorvauksista yksittäisestä ydintapahtumasta johtuvan ydinvahingon osalta, ja tämä tuomioistuin määräytyy kyseisen sopimusvaltion kansallisen lainsäädännön kriteerien mukaisesti.
- i) Tämän artiklan mukaisesti toimivaltaisen tuomioistuimen antama päätös tai yksipuolinen tuomio on, kun se voidaan panna täytäntöön tuomioistuimen soveltaman lain mukaisesti, täytäntöönpanokelpoinen myös jokaisessa muussa sopimusvaltiossa niin pian kuin asianomaisen sopimusvaltion määräämät muodollisuudet on täytetty. Asian aineellista sisältöä ei saa tutkia uudelleen. Edellä olevat määräykset eivät koske päätöksiä, jotka eivät ole lainvoimaisia.
 - j) Jos vahingonkorvauskanne pannaan vireille sopimusvaltiota vastaan tämän yleissopimuksen nojalla, kyseinen sopimusvaltio ei voi vedota oikeudelliseen koskemattomuuteen tämän artiklan mukaisesti toimivaltaisessa tuomioistuimessa, lukuun ottamatta täytäntöönpanotoimia.”
- N. Korvataan yleissopimuksen 14 artiklan b kohta seuraavasti:
- ”b) ‘Kansallisella lailla’ ja ‘kansallisella lainsäädännöllä’ tarkoitetaan sen valtion kansallista lakia tai lainsäädäntöä, jonka tuomioistuimet ovat tämän yleissopimuksen mukaisesti toimivaltaisia käsittelemään ydintapahtumasta johtuvia vahingonkorvauskanteita, ei kuitenkaan tällaisiin vahingonkorvauskanteisiin liittyviä lainvalintasäännöksiä. Kyseistä lakia tai lainsäädäntöä sovelletaan kaikkiin sekä asiasisältöä että menettelyjä koskeviin kysymyksiin, joita ei erityisesti säännellä tällä yleissopimuksella.”
- O. Korvataan yleissopimuksen 15 artiklan b kohta seuraavasti:
- ”b) Niiltä osin kuin ydinvahingosta maksettava vahingonkorvaus ylittää 7 artiklan a kohdassa mainitun 700 miljoonan euron summan, voidaan sellainen toimenpide toteuttaa missä muodossa tahansa, vaikka siten poiketaisiin tämän yleissopimuksen määräyksistä.”
- P. Lisätään yleissopimuksen 16 artiklan jälkeen seuraava uusi 16 a artikla:
- ”16a artikla
- Tämä yleissopimus ei vaikuta sopimusvaltion oikeuksiin ja velvoitteisiin, joita sillä on yleisen kansainvälisen oikeuden nojalla.”
- Q. Korvataan yleissopimuksen 17 artikla seuraavasti:
- a) Mikäli kahden tai useamman sopimusvaltion välillä syntyy riita tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, riidan osapuolet keskustelvat ratkaistakseen riidan neuvotteluiin tai muulla rauhanomaisella keinolla.
 - b) Jos a kohdassa tarkoitettua riitaa ei ole ratkaistu kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona jokin sen osapuolista on ilmoittanut riidan olemassaolosta, sopimusvaltiot kokoontuvat auttaakseen riidan osapuolia pääsemään rauhanomaiseen ratkaisuun.
 - c) Jos riitaa ei ole ratkaistu kolmen kuukauden kuluessa b kohdassa tarkoitettua kokouksesta, riita saatetaan minkä tahansa riidan osapuolen pyynnöstä ratkaistavaksi Euroopan ydinenergiatuomioistuimeen, joka on perustettu 20 päivänä joulukuuta 1957 tehdyllä yleissopimuksella turvallisuusvalvonnan järjestämisestä ydinenergian alalla.
 - d) Merivyöhykkeiden rajojen määrittämistä koskevat riidat eivät kuulu tämän yleissopimuksen soveltamisalaan.”

R. Korvataan yleissopimuksen 18 artikla seuraavasti:

- "a) Tämän yleissopimuksen määräyksiin voi tehdä varauksia milloin tahansa ennen sen ratifiointia tai hyväksymistä tai siihen liittymistä taikka, sellaisten alueiden osalta, jotka mainitaan 23 artiklan mukaisessa ilmoituksessa, ennen kyseisen ilmoituksen antamista, ja varaukset ovat hyväksyttävissä ainoastaan, jos allekirjoittajavaltiot ovat nimenomaisesti hyväksyneet varauksien ehdot.
- b) Nimenomaista hyväksyntää ei vaadita sellaiselta allekirjoittajavaltiolta, joka ei itse ole ratifioinut tai hyväksynyt tätä yleissopimusta kahdentoista kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona järjestön pääsihteeri on ilmoittanut sille varauksesta 24 artiklan mukaisesti.
- c) Tämän artiklan mukaisesti hyväksytty varaus voidaan perua milloin tahansa ilmoittamalla siitä järjestön pääsihteerille."

S. Korvataan yleissopimuksen 19 artikla seuraavasti:

- "a) Tämä yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan järjestön pääsihteerin huostaan.
- b) Tämä yleissopimus tulee voimaan, kun vähintään viisi allekirjoittajaa on tallettanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa. Kunkin yleissopimuksen myöhemmin ratifioivan tai hyväksyvän allekirjoittajavaltion osalta se tulee voimaan, kun allekirjoittajavaltio tallettaa ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa."

T. Korvataan yleissopimuksen 20 artikla seuraavasti:

"Tämän yleissopimuksen muutokset hyväksytään kaikkien sopimusvaltioiden yhteisestä sopimuksesta. Muutokset tulevat voimaan, kun kaksi kolmasosaa sopimusvaltioista on ratifioinut tai hyväksynyt ne. Kunkin muutokset myöhemmin ratifioivan tai hyväksyvän sopimusvaltion osalta ne tulevat voimaan ratifioimis- tai hyväksymispäivänä."

U. Lisätään yleissopimuksen 21 artiklaan seuraava uusi c kohta:

- "c) Tämän yleissopimuksen 7 artiklan a kohdan määräyksistä riippumatta sellainen hallitus, joka ei ole allekirjoittanut tätä yleissopimusta ja joka liittyy siihen 1 päivän tammikuuta 1999 jälkeen, voi lainsäädäntönsä mukaisesti määrätä, että ydinlaitoksen haltijan vastuuta yksittäisen ydintapahtuman aiheuttamasta ydinvahingosta voidaan rajoittaa enintään viiden vuoden ajaksi tämän yleissopimuksen muuttamisesta ... päivänä ... kuuta ... tehdyn pöytäkirjan voimaantulosta lukien siten, että vastuun määrä on kuitenkin kyseisen siirtymäkauden aikana vähintään 350 miljoonaa euroa."

V. Numeroidaan yleissopimuksen 22 artiklan c kohta uudelleen d kohdaksi ja lisätään artiklaan seuraava uusi c kohta:

- "c) Sopimusvaltiot keskustelevat keskenään kunkin tämän yleissopimuksen voimaantuloa seuraavan viiden vuoden ajanjakson kuluttua kaikista niiden yhteisiin etuihin liittyvistä ongelmista, joita tämän yleissopimuksen soveltamisesta johtuu, sekä erityisesti mahdollisesta tarpeesta nostaa tämän yleissopimuksen mukaisia vastuun ja taloudellisten takuiden määriä."

W. Korvataan yleissopimuksen 23 artiklan b kohta seuraavasti:

- "b) Allekirjoittajavaltio tai sopimusvaltio voi tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tai siihen liittyessään taikka milloin tahansa myöhemmin ilmoittaa järjestön pääsihteerille, että tätä yleissopimusta sovelletaan sellaisiin ilmoituksessa mainittuihin valtion alueisiin, joihin tätä yleissopimusta ei sovellettaisi a kohdan mukaisesti, mukaan lukien sellaiset alueet, joiden kansainvälisistä suhteista se vastaa. Tällainen ilmoitus voidaan perua minkä tahansa siinä mainitun alueen osalta ilmoittamalla siitä kahdentoista kuukautta aikaisemmin järjestön pääsihteerille."

X. Korvataan yleissopimuksen 24 artikla seuraavasti:

"Järjestön pääsihteeri ilmoittaa kaikille allekirjoittajavaltioille ja yleissopimukseen liittyvien valtioiden hallituksille kaikista ratifioimis-, hyväksymis- ja liittymiskirjojen ja varaumien peruutuksista, 13 artiklan b kohdan ja 23 artiklan mukaisista ilmoituksista, johtokomitean 1 artiklan a kohdan ii ja iii alakohdan sekä b kohdan mukaisesti tekemistä päätöksistä, tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä, sekä kaikista 18 artiklan mukaisesti tehdyistä varaumista."

Y. Korvataan käsite "vahinko" käsitteellä "ydinvahinko" seuraavissa artikloissa:

- 4 artiklan a ja b kohta,
- 5 artiklan a ja c kohta,
- 6 artiklan a, b, d, f ja h kohta.

Z. Korvataan ranskankielisen toisinnon 4 artiklan ensimmäisessä lauseessa sana "stockage" sanalla "entrepotage" ja saman artiklan a kohdassa sana "transportées" sanoilla "en cours de transport". Korvataan englanninkielisen toisinnon 6 artiklan h kohdassa sana "workmen's" sanalla "workers".

AA. Poistetaan yleissopimuksen II liite.

II

- a) Tämän pöytäkirjan määräykset ovat sen osapuolten keskinäisissä suhteissa vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun yleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") erottamaton osa, josta tästä lähtien käytetään nimeä vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehty, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla, 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla ja ... päivänä ... kuuta ... tehdyllä pöytäkirjalla muutettu yleissopimus.
- b) Tämä pöytäkirja on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- ja hyväksymiskirjat talletetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön pääsihteerin huostaan.
- c) Tämän pöytäkirjan allekirjoittajavaltiot, jotka ovat jo ratifioineet yleissopimuksen tai liittyneet siihen, ilmaisevat aikomuksensa ratifioida tai hyväksyä tämä pöytäkirja mahdollisimman pian. Muut tämän pöytäkirjan allekirjoittajavaltiot sitoutuvat ratifioimaan tai hyväksymään sen samanaikaisesti kuin ne ratifioivat yleissopimuksen.
- d) Tämä pöytäkirja on avoinna liittymistä varten yleissopimuksen 21 artiklan määräysten mukaisesti. Liittymiset yleissopimukseen hyväksytään ainoastaan, jos siihen liittyvä valtio samalla liittyy myös tähän pöytäkirjaan.
- e) Tämän pöytäkirja tulee voimaan yleissopimuksen 20 artiklan määräysten mukaisesti.
- f) Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön pääsihteeri ilmoittaa kaikille allekirjoittajavaltioille ja liittyvien valtioiden hallituksille kaikkien tämän pöytäkirjan ratifioimis-, hyväksymis- ja liittymiskirjojen vastaanottamisesta.